

ועדת החקירה למלחמת יום-הכיפורים

ישיבה קמ"ז - 14.8.74

הער: אלוף שמואל גונן וסרן יובל בינור.

	<u>ש. גונן:</u>
בקר טוב, אני מבקש להרשות לסרן יובל בינור להיות נזכר, כדי שיעזור לי עם הפסמכים. יובל ליוה אותי בסדרה הראשונה של הארועים. מה דרבתו?	<u>היו"ר אגרנט:</u>
סרן.	<u>גונן:</u>
מה היה תפקידך?	<u>היו"ר אגרנט:</u>
קצין מבצעים פקודות, אחר כך ראש לשכה בחזית הדרום.	<u>בינור:</u>
מתי היית קצין מבצעים בפיקוד דרום?	<u>היו"ר אגרנט:</u>
כמשך המלחמה החל מ-6 לאוקטובר.	<u>בינור:</u>
הוא היה מבוזבז למילואים ובסוף המלחמה היה אחד מקציני המבצעים.	<u>גונן:</u>
אתה איש מילואים?	<u>היו"ר אגרנט:</u>
כן אני איש מילואים.	<u>בינור:</u>
	היית גם רל"ש?
רל"ש חזית הדרום של אלוף טל.	<u>בינור:</u>
גם נן במלחמה?	<u>היו"ר אגרנט:</u>
במלחמה ואחרי המלחמה, עד חודש אפריל.	<u>בינור:</u>
מה אתה במינים האזרחיים?	<u>היו"ר אגרנט:</u>
מרצה באוניברסיטה.	<u>בינור:</u>
במה.	<u>היו"ר אגרנט:</u>
הנדסה ופיסיקה.	<u>בינור:</u>
אנחנו שמענו אותך, גונן, בתפקיד שהיית ראש מה"ד?	<u>היו"ר אגרנט:</u>

14.8.74 - בקר

הערות: אלוף ש. גונן

- גונן:
יש לי המון מסמכים להגיש, וסרף ביגור פעזור לי להגיש אותם.
היו"ר אגרנט:
אתה יודע שהערה היא טרדית.
ביגור:
כן, אני כבר הופעתה בפני הועדה.
גונן:
אני מבקש להגיש חומר, את פקודות הקבע של קשר פיקוד ורום.
ירדן:
זה המסמך שבקשנו בפעם שעברה, בקשר למבנה של המפקדות, כפי שהוא התבטא במבנה הקשר.
גונן:
זה נקרא "פק"ל של גרוד הקשר".
היו"ר אגרנט:
המסמך יצויין במספר 360.
גונן:
כנוסף לזה, יש לי מה הסבר בכתב של קצין הקשר הפיקודי, מה שהסברתי כאן בעל-פה על השינויים שנעשו ואינם כתובים בפק"ל.
היו"ר אגרנט:
איך נקרא המסמך הזה?
גונן:
הייתי אומר, שזה יהיה נספח למסמך הקודם.
ירדן:
זה נספח שהוכן מאי?
גונן:
עכשיו.
ירדן:
לפי בקשתך?
גונן:
כן. זה למעשה הסבר על העידוכונים.
היו"ר אגרנט:
הסבר לעידוכונים שנעשו אחרי כתיבת הפק"ל, ואינך מופיעים בפק"ל.
גונן:
אני העדתי מתוך זה. מה שהערתי בעל פה אני עכשיו מגיש בכתב. אנחנו מחפשים עכשיו את המסמך שצריך להיות בקשר עם השינויים אם נמצא, אני אשלח את זה.
היו"ר אגרנט:
אנחנו נסמן את הנספח בספרה 361.
אתה הסברת בעל פה את עדותך?
גונן:
כן.

14.8.74 - בקר

הער: אלוף ש. גונן

אמצא

היו"ר אגרנט:

יש לך עוד מסמכים?

גונן:

אני הייתי מבקש להגיש, אם אתם מוכנים, מסמך שהכינותי שוב

באוגדה 36, על שיטת אחסנת סנקים וימח"ס כשצוור

הקשר צוור ותחמושת בחור הסנקים.

לסקוב:

השאלה אם זה בוצע?

גונן:

אני עזבתי לפני שזה בוצע.

לסקוב:

אתה לא יודע אם זה בוצע?

גונן:

אני יודע שזה לא בוצע.

לסקוב:

זה כשלעצמו מעניין, אני רק לא יודע אם זה יוסיף לנו

בקשר לנושא. כי זו פקודה שלא בוצעה.

היו"ר אגרנט:

אתה מעוניין להגיש את זה?

גונן:

אני מעוניין להגיש, כי לפי דעתי אפשר ללמוד מכה לגבי העתיד.

היו"ר אגרנט:

איך נקרא המסמך הזה?

גונן:

אחסנת סנקים וימח"ס, באוגדה 36, שאני הכנתי כמנו

וזה לא בוצע.

ידין:

אפשר לשאול: למה לא עשית זאת כימ"ח של תיפן?

גונן:

אני בדיוק הייתי מביע לזה. וזה היה מפשט את כל

הליכי הגיוס, לו היה לי זמן לזה.

ידין:

יש לך איזה שהוא מסמך, אני מאמין לך, אבל מסמך

מדיוני מטה שלך או בביקורים שלך, שאחא מתכוונן לבדוק את

הבעיה הזו כפיקוד דרום?

גונן:

אין לי.

היו"ר אגרנט:

אנחנו נסמן את המסמך ב-362.

גונן:

אם אתם מעונינים ב"סלע" אנא תבא מוכן להגיש את זה.
השאלה אם יש לכם ענין ב"סלע צפון"?

14.8.74 - בקר

הער: אלוף ש. גונן

- היו"ר אברנט: סלע יש לנו.
- לסקוב: זה לא הסלע שאנחנו עוסקים בו.
- גונן: זו תכנית שאושרה, אני לא יורע אם היא בוצעה או לא בוצעה.
- 5 דבר נוסף, מספך ההקלטות. קראתי אחמול לפצוק בן-ארי, ולא בדיוק הבנתי חד-משמעי מה הוא הכין, אז קראתי לר"ס כהנא, הוא הקליט את זה כנראה בפיקוד הדרום כבאר שבע. ז"א, כדכלה הוא לא היה באותו היום בכלל. הוא זוכר, הוא לא היה לבד, הוא היה עם עוד היסטוריון ששמו (אני אזכרשם, ברגע זה שכחתי) והם שמו קפה בשף-נזרם באימרום, כישובים האלה כ-12. כאשר הם יצאו מבאר-שבע. כלומר השעות האלה חופפות לתקופה שהם שמו...
- היו"ר אברנט: זה כתב ידו?
- גונן: לא זה כתב יד אלא של איציק, יש אצלו מודפס, לא הבאתי את זה. זה הו' לט בפיקוד הדרום כבאר שבע.
- ירי: טוב, הקלטה היא הקלטה.
- גונן: זו הקלטה של טייפ.
- לנדא: והדברים הם אוטנטיים?
- גונן: הדברים הם אוטנטיים, הם לא נקלטו בדבילה אלא כבאר-שבע.
- לסקוב: יש לנו צילום של זה.
- גונן: אני מביש את זה יחד עם התוספת.
- היו"ר אברנט: עם התוספת בכתב יד?
- גונן: זו לא תוספת שאני מביש, כיון שזה לא הגיע אלי. במלחמה זה אז אלי לא הגיע. אני מביש את זה לפי בקשתכם, כמסמך הקלטה שהוקלט ברשת פיקוד הדרום.
- היו"ר אברנט: התוספת בכתב יד?
- לסקוב: מה שאתה רוצה להגיד, שהיריעה הזו בזמנו, אליך לא הגיעה?
- גונן: נכון. אלי לא הגיעה.

14.8.74 בקר

הער: אלוף ש. גונן

היו"ר אגרנט:

זה ככתב ידו של מי?

גונן:

של איציק בן-ארי, ס"אל.

נכנצל:

בינתיים הייתי מעוניין להשוות אם הצילום שלנו

שלם.

ירי:

אנחנו עשינו העחק מזה.

היו"ר אגרנט:

זה יהיה מוצג

אחה בררת שזו הקלטה שנעשתה בבאר-שבע?

גונן:

בבאר-שבע על ידי קצין של המטכ"ל.

היו"ר אגרנט:

מה שמו?

גונן:

ר"ס כהנא. קצין ממחלקת היסטוריה במטכ"ל.

הוא בתחילה לא זכר אם עשה זאת כב' ידיו או כבאר-שבע,

אבל שיחזרנו והגענו לבאר-שבע.

היו"ר אגרנט:

אחה בררת את מה מפי ר"ס כהנא?

גונן:

כן, אתמול בלילה.

היו"ר אגרנט:

אחה אומר - שאתה לא מביש את זה אלא לפי בקשת הועדה?

גונן:

אני יכול להביש את זה, אני רק אומר, שזה לא הביע אלי

בזמן המלחמה.

היו"ר אגרנט:

אם כך נקרא לזה "343ב'".

נכנצל:

אני רוצה לשמוע מה שאתה אומר - שאין לך הסתייגות מהחומר,

רזה חל גם על התיקונים בעמוד 809?

גונן:

אני צריך לקרוא את זה.

ירי:

זה העמוד הבא אחרי זה.

היו"ר אגרנט:

זו תוספת לעמוד 808?

לסקוב:

אני חושב שאלה הערות של איציק.

גונן:

אני לא מסתייג, זה נשמע לי אוטנטי ונראה לי בסדר

14.8.74 - בקר

הער: אלוף ש. גונן:

גם העמוד השני, כל מה שכתוב בכחב יד, אני לא מסתייג.	<u>גונן:</u>
בעמוד 809 אחת מסכים לכל החיפונים?	<u>היו"ר אגרנט:</u>
כן.	<u>גונן:</u>
אולי נצלם את זה.	<u>נבנצל:</u>
אם מדובר רק בשני עמודים אפשר להחזיר לו את השאר.	<u>לנדאו:</u>
זה שאתה לא קבלת את הידיעות, זאת אני רואה כי זה אינו בהקלטה. אבל איך קורה דבר כזה, שיחידת ההקלטה שלך לא קלטה את השיחות האלה, זה רשת כריש או מאמצא מה זה?	<u>גונן:</u>
רשת כריש.	<u>גונן:</u>
זו רשת חשובה. בזמן שהוא יושב עם טייפ בבאר־שבע זכך קולט.	<u>ידין:</u>
כהחלט יכול להיות ברדיו, שבאר־שבע תקלוט ודכלה לא.	<u>גונן:</u>
שבאר־שבע תקלוט כהיר ודכלה לא. בשעות אחרות להיפך.	<u>גונן:</u>
אנחנו ב־67 קלטנו בכיר־גפפה את הקרבות על הרמה הסורית יותר טוב מאשר הם. זו שאלה של קליטה.	<u>גונן:</u>
ההקלטות ככלל היו אצלך תחת אג"ם או תחת מודיעין?	<u>ידין:</u>
ההקלטות מחולקות לשניים: כל אמצא רשת אל האגפה פחדר הקשר ובאג"ם	<u>גונן:</u>
אז זו היתה אחריות אגפית?	<u>ידין:</u>
אגפית.	<u>גונן:</u>
את את הכעיה הזאת יתכן שבדכלה לא ישמעו טוב, הם היו צריכים לדעת מראש. אז למה לא החזיקו יחידה עורפית?	<u>ידין:</u>
החזיקו. החזיקו אנשי מילואים, אבל זה לא בדיוק אותו הדבר.	<u>גונן:</u>
החמ"ל בבאר־שבע עבד כל המלחמה.	<u>גונן:</u>
זאתם לא קבלתם ממנו חומר?	<u>ידין:</u>
שום דבר.	<u>גונן:</u>

14.8.74 - בקר

תעוד: אלוף ש. גונן

היו"ר אברנט:

מי עשה את החיפונים האלה?

גונן:

סא"ל שצחק בן-ארי. דרך אגב, גם אם היה שומע את זה,

לא היה מתרשם מזה אחרת מהתמונה הקודמת.

היו"ר אברנט:

אנחנו נקרא למסמך הזה "343 ג' (זה עם 809, צריך לעשות

מזה צילום).

הם אוטנטיים שני הדברים?

גונן:

כן אני מניח. אני מאמין שהם אוטנטיים שני הדברים.

ירמיהו:

רק להבטחה. המסמך הזה של הזיווד של הסנקים, אחם הכנתם

את זה באוגדה, עבור מי הכנתם את זה?

גונן:

אנחנו עשינו מחקר.

א ירמיהו:

כל זה אני מבין. למי זה הוגש?

גונן:

זה מבחינה גורמי מטכ"ל, הפיה לי קשר עם קצין חימוש

ראשי, דרך פיקוד הצפון. א' פיקוד הצפון היה שותף

לפנין הזה. ז"א הוא ירע. ויש פה נוסף נספח למסמכים, חשובה של קצין חימוש ראשי.

עזבתי לפני שזה נגמר.

ירמיהו:

ואת כל המסמך הזה זה ירזם על ידי מאוגדה שלך?

גונן:

כן. זה נעצר אז בחמושת, כי ציוד החמושת החקלקל. ואז בקשתי

שיאטמו אותה, ועשינו ניסויים באטימה, ובשלב זה עזבתי את

האוגדה.

היו"ר אברנט:

ביחס למסמך הזה "343 ג'", החיפונים האלה, זאת גם כן

לא ראינו בזמן המלחמה?

גונן:

יש פה כמה סוגי חיפונים. חלק מהחיפונים זה תיקון של ההקלטה,

אחרי ששומעים את הסרט עוד-פעם מחקנים עוד-פעם. והדרך הוא

שדברתי עליו קודם, זה לא הגיע אלפי. מה שתוקן, זה הגיע אלי. העמוד השני הארוך,

לכל שורה יש משמעות אחרת. חלק זה תיקון מההקלטה, חלק זה שאינך מוסיף לעצמו, במקום

שהוא קרא במקום אחר. הוא עשה לי מחקר על זה. הוא עבר על זה חודשים.

14.8.74 - בקר

הפר: אלוף ש. גונן

834)

היו"ר אגרנט:

אתה מאשר, שמה שתוקן במסמך 343, במידה שזה תיקון
ההקלטה, הגיע אלי.

כן.

גרנן:

מתי?

נבנצל:

אז. כאשר אני שומע, אני לא יודע מה שיפגעו. בפיענוח
אחר כך יש צרות. בשמיעה אני שומע.

גרנן:

אם ניקח את העמוד הראשון 343 ב', זה כולו בכתב יד, זה
לא הגיע אליך?

היו"ר אגרנט:

לא. העמוד הראשון החלק המודבק, לא הגיע אלי, כי זה לא

גרנן:

נקלט אצלי, זה נקלט בכאר-שבע. איך אני יודע מה הגיע אלי? -

אני מפתח אצלי את ההקלטות, מה שמעו אצלי על השולחן | את זה הקליטו, אז אני יודע שזאת
הקליטו, אני לא יכול לזכור אם זה באמצע הגיע, אבל אם זה כתוב, זה הגיע.

מה פירוש מגיע? זה מגיע אליך בחור טדיעין בו זמנית

נבנצל:

או מה שהיה לפני זה?

יש שורה של רמקולים על השולחן, ואני מחליט לאיזה רשת

גרנן:

להאזין. הפקודיה פחותה כל הזמן. רמקול הרשת הפיקודית.

אחר כך יש לכל אוגדה רמקול. אני בעצמי מחליט, מה להאזין בכל רגע אחר. וכל מה

שאני מחליט להאזין, לא הכל, אבל אם הוא מקליט, משם הוא מקליט, הוא לא מקליט

ממקום אחר. פרט לכך, מאזינים לכל רשת בנפרד אנשים אחרים, שצריכים לבוא ולהגיד,

אם הם שמעו משהו יוצא אדופן.

המשיכה א.ג.

לפני רב
אג

8341

ז"א ההקלטות האלה אליך הם בעצם לא רקורד של מה שהיה שם,
אלא של מה שאחה שומע.

נבנצל:

ההקלטות האלה נעשו בבאר-שבע?

היו"ר אגרנט:

ההם - בבאר-שבע. אלה של העמוד הראשון נעשו בבאר-שבע.

ש. גונן:

כל המסמך הזה - איפה הוא נעשה?

היו"ר אגרנט:

אני הגשתי לכם בפעם הקודמת עמודים כאלה. מה שאני הגשתי

ש. גונן:

הוקלט בדכלה, במוצב הפיקוד, בחפ"ק. היום הגשתי עוד דף,

שהוקלט על ידי רב סרן כהנא בבאר שבע. אני מבקש להסביר למר נבנצל, שלא כל מה שנאמר
ברשתות
מחשבת - הוקלט. אבל, כל מה שהוקלט - היה.

הרישום הוא בבחינת איזה חומר היה כשנפתח הרס-קול אצלך

נבנצל:

ובדרך זו הגיע אליך. הרישומים שאחה הגשת הם בבחינת דברים

שהושמעו באזניך על פי הרס-קולים.

כן. זה על פי הקולות שעברו אל השלחן שאני יושב.

ש. גונן:

אני מבין, שהדברים האלה היו. אבל, אתה אומר: לא שמעת אופם.

אגרנט:

אני מאמין שהם היו, כי אני מכיר את רב-סרן כהנא, ואם

ש. גונן:

הוא אומר שהוא הקליט אז הוא הקליט. לי אין בזה ספק. אבל, זה

לא היה אצלי. זה היה בבאר-שבע. אם אחה מתכוון לעמוד הראשון.

זה הוקלט אצלך? (מראה מסמך)

ש. אגרנט:

כן.

ש. גונן:

וזה לא הוקלט?

אגרנט:

לא

ש. גונן:

אגרנט:

ז"א מה שהוקלט אצלך, זה בודאי בא לידיעתך.

לסקוב:

לא הכרחי. הוא יכול היה באותו זמן לעשות משהו, ולא שמע מה שהוקלט.

ש. גונן:

יש לי שלחן גדול ויש עליו רס-קוליס. מה מקליטים כל מה

שאני צריך לשמוע. אם אני נמצא בחדר השני בהערכה מצב או

שאני מדבר עם הרמטכ"ל או שאני עומד על יד המפה, אני חוזר לשלחן - צריך להגיד לי

מה היה ברשת, אם היה בזה משהו. ככה זה עובד. אני לא צמוד לרשת 24 שעות ביממה.

אני נזכרחי, שבמשמעת שדברנו, אני לא דברתי על המשמעת

במלחמה. אני נשאלתי על כך. ולא הספקנו אז להגיע.

אגרנט:

אתה רוצה להוסיף משהו על משמעת במלחמה. טוב.

ש. גונן:

השאלה הייתה מורכבת משני חלקים: איך הייתה המשמעת עד המלחמה

ואיך זה השפיע בתוך המלחמה. על איך זה השפיע בחוץ המלחמה,

לא דברתי.

דבר ראשון, אגע קדם בדברים טכניים אשר משפיעים. הדיווח:

בהרבה מקרים היה דיווח לא נכון או לא מדויק או לא בדוק. כל הדברים האלה; שאני

אומר, אלה לא דברים שאפשר לחקן אותם חוץ מלחמה. זה שאלה עם מי אתה בא למלחמה, עם

איזה הרגלים באים למלחמה. נקודה שניה: חוסר דיווח. ז"א דיווח לא נכון או לא מדויק

או לא בדוק כשזה קשור ללא מדויק, או חוסר דיווח.

דבר נוסף: חוסר דיווח מינהלתי. קדם דברתי על דיווח מבצעי.

עכשו אני מדבר על דיווח מינהלתי. הייתה חוסר משמעת בהאזנה לרשתות המינהלה. בנושא

חנועות: לא תמיד ביצעו את הפקודות של שמירה על הקצאת צירים. כשהוקצה ציר לאוגדה,

גם בתוך האוגדה היו דברים כאלה.

834

לסקוב:

משמעת דיווח, משמעת חנוכה.

ש. גונן:

העברת כחות.

לסקוב:

ז"א ביצוע פקודות של העברת כפיפות. באיזה רמה חסיבה?
אוגדה? פיקוד?

גונן:

אני יודע על רמת אוגדה - פיקוד, באופן ברור לבטרי.
אכל אחרי המלחמה שמעתי על תופעות כאלה בחוף האוגדות.

לסקוב:

בחוף חסיבות גם כן?

גונן:

זה אני לא יודע. לא שמעתי.

לסקוב:

כשאתה אומר משמעת דיווח, זה כל הדיווחים, זה היכון, זה
הרעה והפגזה ואבדות וכל מערכות הדיווח?

גונן:

כל מערכות הדיווח באופן ברור היו לא תקינות.

לסקוב:

גם במודיעין? דיווח מודיעין שדה?

גונן:

אני על זה לא יכל להשיב, אני לא יודע.

נבנצל:

בענין זה, היה שוני לבני מלחמת ששת הימים?

גונן:

לא.

נבנצל:

אני החכונתי בשאלתי לנושא הקודם, אם במשמעת בליקויי
משמעת היה שוני לבני מה שהיה במלחמת ששת הימים?

גונן:

לא. בדיווח היה יותר טוב בששת הימים. בחנוכה - לא.

בדיווח אולי היה שינוי לרעה. בחנוכה - לא. משמעת

בחנוכה, היה לא בסדר כל הזמן.

834

אג

ש. גונן :

מטרתם נמצאת לויאליות למטרת; כשהיתה מטרה
פיקודית - מטכלית, אז היה מפקד אחד, מספר מקרים שאם
הוא לא הסכים לתכנית אז הוא עשה מה שהוא חושב שצריך לעשות.

נבנצל :

אתה אוסר את זה גם לבני עצמך?

גונן :

לא. אמרתי: היה מפקד אחד. זה היה קיצוני. אני יכול להביא
דוגמאות, אם אני אחבקש - שזה היה קיצוני.

רב-אלוף ידין דיבר על כך, הייתה משמעת מטה לקריה.

אני רוצה להביא דוגמא בעניין הזה. זה היה כבר אחרי המלחמה. כלנו ידענו שיש
מוקשים באגם המר; שהמצרים תיהו מוקשים בקצה המערבי של האגם המר, האגם הגדול.
אני אחרי המלחמה, ז"א זה ידענו כלנו, כי כל אנשי פיקוד הדרום ידעו שיש שם
מוקשים, ואני היחי יותר ער לזה ונתתי פקודה לקצין האג"ם להודיע לכל האוגדות
להודיע לחילים לא להתקרב לשפת האגם. אחרי שעה שאלתי אתו אם זה בוצע והוא אמר
לי: כן. אחרי ארבע שעות נהרגו שבעה אנשים ונפצעו אני לא זוכר כמה, או עשרה או
בסביבות עשרה. בגלל שכן הלכו לאגם ושחו או ניגשו לחוף או התרחצו, הלכו להתרחץ.
שאלתי: הגידו לי, איך זה קרה? אז עשו בירור והתברר שקצין האג"ם אמר לקמב"צ
שהיה ממונה על אותו ענין והקמב"ץ הודיע לשתי אוגדות ולאוגדה 148 לא הודיע.
הוא הודיע לשתי אוגדות ולשלישית לא הודיע. הוא הודיע ל-252. אחרי שאני קבלתי דיווח
שזה בוצע.

נבנצל :

מה עשו לו?

גונן :

אניהשעיתי אותו מהחפקיד מיד, ונתתי הוראה
להעמיד אותו לדין כשהכל יגמר. כשעזבתי את הפיקוד

הוא חזר לתפקיד.

נבנצל :

מה שמו?

גונן :

אינני זוכר את שם המשפחה.

ועדת החקירה - 14.8.74
ישיבה קמ"ז - בקר
העד: אלוף ש. גונן

אג

8345

אני אז צעקתי חצי יום, אבל שבעה כבר היו הרוגים.

נכנצל: מה הדרגה שלו?

גונן: הוא רב-סרן.

אני רוצה לציין, שהיתה מסירות עליונה של כל

המפקדים בפיקוד במלחמה. אבל, היו מקרים רבים מדי - יש במלחמה מקרים שלא עושים
פקודה - אבל היו מקרים רבים מדי שלא עשו מה שנצטוו לעשות.

אברנט: לא ביצעו פקודות?

גונן: במקום זה, אבל, עשו דבריסלא הצטוו לעשות.

המעניין הוא, שכדרך כלל זה גם לא הצליח. היו

מקרים רבים מדי שלא ביצעו פקודות ועשו דברים שלא נצטוו לעשות. זה הם עשו במקום
מה שצריך לעשות.

אחרי רשמה מט

מס

14.8.74

הערך אלוף שמואל גרונן

- נבנצאל:** עקב תפקידיך הקודמים, זה קרה לך באוחה מידה, או לא?
- ש. גרונן:** האיש שבעיקר עשה את זה, זה היה אלוף שרון. הוא עשה את זה לא רק לי אלא לכל מי שפקד עליו גם עד עכשיו. אני אני לא נתקבלתי בפקוד כזה בעבר. כמעט לא נתקלתי בחופעות כאלה בעבר.
- נבנצאל:** אתה לא אומר את זה כחופעה כללית אלא באופן ספציפי לבני אלוף שרון?
- ש. גרונן:** כן.
- נבנצאל:** כי מהניסוח הקודם שלך זה היה קצת יותר כללי.
- ש. גרונן:** אני מתקן את זה עכשיו.
- היו"ר ש. אגרנט:** זו לא חופעה כללית?
- ש. גרונן:** זו לא חופעה כללית. חנועות זו חופעה כללית, דיווח זו חופעה כללית, זה - לא חופעה כללית. יש לי כאן דוגמאות אם אחס מעוניינים לשמוע.
- היו"ר ש. אגרנט:** בזה גמרת את ענין המשמעת?
- ש. גרונן:** כן.
- היו"ר ש. אגרנט:** תעבור עכשיו לנושא, באיזו תקופה היית ראש מה"ד.
- ש. גרונן:** מ-22.5.72 עד 15.7.73.
- יו"ר ש. אגרנט:** וגם ראש מה"ד?

14.8.74

הערך אלוף שמואל גונן

ש. גונן: לא, ראש פיקוד הדרכה היה כפוף לי. לא בדיוק כפוף אבל התייחסתי ככפוף. ההגדרה בהוראות הפקוד העליון היא שהוא מתואם ע"י ראש מה"ד, אבל בחיים הוא כפוף. בכל אופן בשטח, בעניינים מעשיים הוא כפוף.

היו"ר ש. אגרנט: מה ההבדל? מה התפקיד של מה"ד?

ש. גונן: ראש מה"ד אחראי לגבי תורת לחימה או ליזום גיבוש תורת לחימה ולדאוג שהצבא יתאמן, שהלקחים באימונים יהיו לפי תורת הלחימה של צה"ל. הוא אחראי אחריות מטה לכל האימונים בצה"ל ואחראי אחריות ישירה לאימונים שבבסיסי ההדרכה שתחת פה"ד. כי יש אימונים בצבא ביחידות שלא כפופים לפה"ד. יש בסיסי הדרכה שלא כפופים לפה"ד. רוב בסיסי ההדרכה כן כפופים לפה"ד. באותם הבסיסים שכפופים לפה"ד הוא אחראי אחריות מפקד; בכל יתר הבסיסים הוא אחראי אחריות מטה.

א. ידין: איזה אחריות מטה. מה חלוקת הסמכויות בינו ובין מפקד פיקוד הדרכה?

ש. גונן: מפקד פיקוד ההדרכה הוא מפקד עליהם, על בסיסי ההדרכה ראש מה"ד יכול לתת פקודות בנושא ארגון, שליטה, משמעת. בפיקודים הוא לא אחראי למשמעת. לכה"ד - כן, הוא מפקד. והוא גם צריך לדאוג לרמת האימונים.

לסקוב: אני רוצה לשאול אותך כמה שאלות בשלושה מיסורים.
 (1) הלכה למעשה, גבולות תחומי האחריות של מה"ד;
 (2) מבנה והגדרת תפקידים;
 (3) בקשר לעבודת המטה בשם מה"ד צריך לעשות ^{הן} כלפי צה"ל והן כלפי הבסיסים בפנים.

השאלה הראשונה מבחינת תחומי אחריות מטה: האם נכון להגיד שבגופות אחריות המטה של חופפים למעשה את כל כוחות היבשה, כולל שיחוף פעולה בין חילי ושיחוף פעולה בין זרועים?

14.8.74

העד אלוף שמואל גונן

ש. גונן: כן, בהסתייגות אחת. לתורה חילונית צריך לייזום החיל ואחראי החיל וראש מה"ד צריך לאשר אותה.

לסקוב: אתה היית ציך לאשר, הייתה לך שליטה מטה מלאה על גייס השריון ופיקוד ההדרכה והנושאים האלה?

ש. גונן: אני נכנסתי לגייס - נכנסתי זה "סלנג" - ירדתי לגייס והתחלתי לתת להם דירקטיבות. די הצלחתי בזה. אני חושב שהייתי בשנים האחרונות ראש המה"ד הראשון שנתן דירקטיבות לגייס. לא הגעתי ל-100%, אבל זה הלך והשתפר.

לסקוב: אני רוצה לגשת עכשיו לחלק של המבנה והגדרת התפקידים. אני רואה את הוראות הפיקוד העליון בקשר למבנה מה"ד של מחלקת ההדרכה והמה"ד בנויה על עוזר אג"ם מה"ד לחי"ר, עוזר אג"ם מה"ד לאימונים ועוזר אג"ם מה"ד לתורת הלחימה. האם זה היה המבנה כשאתה היית ראש מה"ד?

ש. גונן: לא, זה היה מיושן עוד הרבה שנים לפני כן.

לסקוב: שם מופיע במחקר הסקה והפקת לקח ממבצעי מלחמת השחרור; מבצע "קדש" ומבצעים אחרים. זה לא כולל את מלחמת ששת הימים. התיקון הזה של הוראות הפיקוד העליון הוא מ-16.9.69. האם הופיע בסניך שהמבנה והמציאות שלפיהם אתה עובד הם שונים?

ש. גונן: כן, בהחלט. אני ידעתי שזה לא כך וייזמתי תיקון של הוראות מט"כל.

לסקוב: מתי?

ש. גונן: די מאוחר. אחרי חצי שנה.

לסקוב: אפשר לקבל העתק?

14.8.74

הערך אלוף שמואל גונן

- ש. גונן:** זה עוד לא הגיע לנייר אבל אפשר להביא עדים.
- לסקוב:** יש פקודת מט"כל, נספח מס' 3 עם הוראות ברורות לתיקון. אתה בתקופה הזאת יזמת תיקון. אתה שלחת?
- ש. גונן:** לא הגעתי לשלב השליחה אלא לשלב הכתיבה. כל ההוראה הזאת של מה"ד היא ישנה ולא התבררה.
- לסקוב:** השאלה שלי היא: יש הוראות פיקוד עליון יש פקודת מט"כל שקובעת מי צריך לעדכן מבנה מה"ד. אני מנסה להבין את מבנה האחריות של מה"ד ורואה שלמלחמה שש הימים עוד לא כלולה בפנים. אני רואה עוזר אג"ם מה"ד חי"ר, רציחי לשאול בקשר לחרמש, בנושא המרגמות, אבל אני לא יודע אם אתה עוסק בזה?
- ש. גונן:** לא היה עוזר ראש מה"ד חיר. שנים לפני זה כבר לא היה. אני חושב שהאחריות היה קוטי.
- לסקוב:** הוא לא אמר לך שהוראות הפיקוד העליון האלה והמציאות אינם קשורים זה לזה?
- ש. גונן:** לא.
- לסקוב:** העבודה שלך עשית כחוצאה מכניסתך לתפקיד לא דומה לזה?
- ש. גונן:** לא דומה בכלל. עסקתי במה שאני חושב שצריך לעסוק.
- לסקוב:** בקשר לעבודה מטה.
- באיזו מידה, בתקופה שאתה היית, נעשו שינויים בנקודות הכובד במטרות ההדרכה בפה"ד באוגדות וכביס, בתוצאה מניחות חומר מודיעין שהגיע על האויב, נשק, אימונים, שיטות לחימה, וכו' האם יצא מסך כזה או נעשה ניתוח, קיבלת מקורם, אם אפשר לקבל.

14.8.74

הערך אלוף שמואל גונן

- ש. גונן:** חומר בכתב - אין. אבל שיטת עבודת המטה היא כזאת שבהכנת תרבילים
- לסקוב:** אני מדבר על שייב עבודת המטה לא על שיטה.
- ש. גונן:** נעשתה ועוד אין.
- לסקוב:** מה נעשה, שיחוף פעולה קרקע-אוויר, דברים כאלה, מבחן מחדש?
- ש. גונן:** כן. אני אציג אחר-כך מה עשיתי בתורה.
- לסקוב:** סליחה, נעשה או לא נעשה?
- ש. גונן:** ישנו. יצא ספר שמתאר את העבודה, אני יכול להגיש את זה.
- לסקוב:** זה עוד היה בנוי על פצצות נפלים וריקוס?
- ש. גונן:** כן, זה היה מתואם עם חיל האוויר.
- לסקוב:** מה היה חומר להמנעה. הפעלת חיל האוויר לצורך המנעה?
- ש. גונן:** יש לך ספר שאתה רוצה להגיש? פרט לתובלתי יש כאן הכל. אני אגיש את הספר.
- לסקוב:** מסתייג, מאי זו שנה?
- ש. גונן:** זה מינואר 1974 אז זה הודפס, אבל אני כתבתי את זה קודם.
- לסקוב:** יש לך תאריך פתי כתבת את זה?

14.8.74

הערך אלוף שמואל גונן

- ש. גונן: אני יכול לשחזר.
- א. ידין: זה לא פורסם לפני זה?
- ש. גונן: זה לקח לכחוב הרבה זמן ואחר-כך לקח חודשיים כדי להדפיס את זה. היו דיונים במשך שנה, בני פלד היה בדיונים.
- לסקוב: בני תוחים שעשיתם גם נכנסתם לטיוע החקמי?
- ש. גונן: כן.
- לסקוב: מאיזה גבהים, הכל מפורט?
- ש. גונן: הכל מפורט. זה לא על נושא המלחמה. בפלחמה היו גבהים יוקר גבוהים, שלב כזה וכזה.
- לסקוב: אני שואל על השלבים אם מערכת הנ"מ הייתה ידועה גם קודם?
- ש. גונן: כן. אבל עשינו אותה בדיוק.
- ח. לסקוב: מי קבע את הדברים, באיזו מידה הדברים האלה נלקחו בחשבון. זה משפיע על סוג נשק שמתמשים בשביל אתקף.
- ש. גונן: הנוסחה שלנו לענין היה היה חיל האויר. בני פלד בחלק מהשיבות ובאחרות היה ראש להק אויר 5 שהוא ראש מה"ד של חיל האויר.
- הם באו בחכורה.
- לסקוב: בנושא ההצנחה. האם כתוצאה מהמודיעין והניתוחים וכו', ראיתם אפשרות של כוח הצנחה גדול?

14.8.74

העד אלוף שמואל גונן

ש. גונן:

כן בפרוש ראינו שלא.

לסקוב:

המשיכו הצנחנים להתאמן בצניחה. או שהכל היה אחר?

ש. גונן:

הרבה יותר בסלחנות. זה לא כאן ש זה סיפור אחר.
אני אראה לך.. אנחנו אומרים הרבה פעמים שכוחות גדולים לא יוצנחו, ויונחתו הכוחות. יש לי תזכיר על ה נחתה כוחות צנחנים במסגרת אוגדה משורינת. עם תחילת השנה הוצאנו חוברת של ריכוז לקחים לכל התרגילים שצריכים להיות השנה. זה לא היה בעבר. זה ישנו עכשיו. אני אגיש את זה.

לנדרים:

הצנחה זה כולל הנחתה בהליקופטרים?

ידין:

לא.

ח. לסקוב:

זה רק הצנחה במצנחים.

ש. גונן:

אנחנו בענין הצנחה פיתחנו הרבה מאוד בכל תרגיל הצנחת אספקה. אבל לדגלים בעיקרה היו צריכים להיות פונחחים במסוקים ולא במצנחים. הצנחה נשארה למקרה מיוחד.

ח. לסקוב:

מה היה היעד או המתחם המיוחד שאותו התאמנו חי"ר וחש"ן וארטילריה והנדסה לחקוף בתקופה שהיית ראש מה"ד?

ש. גונן:

היה היעד הטוביטי. היה מערך קווי, קו קדמי (אני מדבר על סכימה) שיש לו קו ראשון, קו קדמי שגה מוקשים, קרוב אי אפשר לגשת בלילה בשקט ולפתוח אותו. מוגן ע"י קו ראשוני. עומק - טנקים ונ"ט.

ח. לסקוב:

אחה מדבר על חסיבה או דיורזיה?

14.8.74

הערך אלוף שמואל גונן

ח. לסקוב: זה היה הדגם?ש. גונן: דגם.ח. לסקוב: כל ענין הנ.ט. גם מכשול, גם מוקשים, גם נ.ט. אישי גם תותחי נ.ט. גם סנקים,ש. גונן: זה צריך לעבור על זה.ח. לסקוב: מכחינה המחמם שאותו מוקשים, איך זה מוצג?ש. גונן: סנקים חפוריםח. לסקוב: טכניקה של הפעלה.ש. גונן: תותחי נ.ט.ח. לסקוב: קומנדו ונ.ט. נכנסו לפניו? קומנדו היו בתוך. אתה מציג מערך דינמי, לא סתם.ש. גונן: אם אתה שואל על נ.ט. לפני קויםח. לסקוב: אני שואל: איך בפתחם הזה הוצג ענין לחימת הנ.ט. לכוחותיו.ש. גונן: תותחי נ.ט. 2 - 4 בפלוגה אם אני זוכר נכון.ח. לסקוב: אתה מדבר על הפריסה ועל החקן ואני מדבר על החפישה, ההפעלה כפי שהיא אז.ש. גונן: קשה לי, אני לא רוצה לומר מה היה עכשיו אלא מה קרה אז.

הנשק קצר-הטווח, הר.ט.ג'. שומר על הקו הקדמי בעיקר על

שדות המוקשים. תותחי הנ.ט. קצת יותר מאחור, אני לא זוכר אתהטווח. והסנקים הם הכי קדמיים בתוך הקו, במפורד.

ח. לסקוב: שיטת ההפעלה?

14.8.74

העד אלוף שמואל גונן

- ש. גונן: אני לא זוכר. אני חושב אם יש על זה חומר.
- ח. לסקוב: נ.ט. מופעל במרוכז?
- ש. גונן: כן.
- ח. לסקוב: כמה כמורות שיכולים להיות מופעלים מרוכזים על חזית של שני גדודי סנקים או שני גדודי חי"ר. היה איזה שהוא מושג.
- ש. גונן: כן. מחלקת חי"ר של המצרים.
- ח. לסקוב: לא, שני גדודי חי"ר שלנו תוקפים או שני גדודי סנקים תוקפים.
- ש. גונן: שני גדודי סנקים שלנו זה יכול להסכם ב-24 - 26.
- ח. לסקוב: וקצב אש?
- ש. גונן: את זה למדנו ב-1966. לזה כן הייתי מודע. ירי של סוללה זה סנק אחד. אם אתה מתכוון לטילים - לא היינו מודעים לאפשרות ש-30 טילים יירו על סנק אחד.
- ח. לסקוב: פתכנית הפעולה שלנו היתה בנויה על יתרון מסוים לנו
- ש. גונן: נכון.
- ח. לסקוב: איך להשיג חכנית ההגנה שלהם היתה בודאי במשך הזמן בנויה על/יתרון שלהם מול יתרון שלנו. כשהתמודדות היא בשוליים של יתרון מול יתרון. האם זה בוצע באיזה צורה שהיא?

14.8.74

העד אלוף שמואל גונן

- ש. גונן: בסך הכל כשעומדים לתקוף מערך מצרי ויש סוללת ארטילריה ויש נ.ט. ושדות מוקשים
- ח. לסקוב: אז גם כן דברו על מונחים של הרבה נ.ט.?
- ש. גונן: לא, אבל בכל אופן 24 או 30 אז נקרא הרבה בהשוואה למלחמות קודמות. הפתרון לבעיות היה הבקעה בחזית צרה. אם אתה מבקיע בחזית צרה ממש, זה פותר את הבעיה של התגברות על המוקשים והנ.ט.
- ח. לסקוב: ענין הטילים לא הובא בחשבון?
- ש. גונן: אני אחפש ואברר.
- ח. לסקוב: המשיכו להתאמן ביעד מבוצר. נכון?
- ש. גונן: המשיכו להתאמן גם ביעד מבוצע וגם ביעדים אחרים.
- ח. לסקוב: ביעד מבוצע היו מקרים שלפי המונחיעין לשנו, אנחנו היינו עשויים לעמוד בפני יעד מבוצר באיזו שהיא גזרה מהסוג ששמענו עליה, יעד מבוצר של חי"ר ולא של חי"ר נ.ט. בלי נ.ט.
- ש. גונן: היה נ.ט. גם מאחור לפי התקן.
- ח. לסקוב: באיזה יעד מבוצר שאנחנו החאמנו לתקוף אותו, חפצו אותו חי"ר, היה נ.ט. בנוי בתוך המתחם הזה, כפי שהתורה הסוכייטית מצביעה עליו. אתה יכול לתת לי מתחם אחד, נניח של פיקוד מרכז?
- ש. גונן: כל המתחם של הג'4.3" (2)

14.8.74

הערך אלוף שמואל גונן

לסקוב: זה לא בדיוק סובייטי.

ש. גונן: זה לא בדיוק סובייטי. היה מתחם מעורב. אם יעד סובייטי ירדני, יעד יוחר משוכלל ולא היו כל הבעיות

זה היה לאימונים.

ח. לסקוב: היה שם נ.ט.?

ש. גונן: אני לא זוכר, אני חושב שהיה.

ח. לסקוב: האם בתקופה שלך

ש. גונן: סליחה, היו נ.ט. במה"ד 500 אכשדות האימונים. תותחים ממש והיה גם תזכיר של מה מייצג את נ.ט. ומה לא. היו תותחי

נ.ט. / ביעדים.

ח. לסקוב: האם בתקופה שלך התפתחה החטיבה והאוגדה ליותר חטיבה ואוגדה של טנקים ולא אוגדה או משהו על-חילי, זאת אומרת: אלמנטים של חי"ר וכוחות אחרים?

ש. גונן: כשנקבעה העובדה הקבועה

ח. לסקוב: איזה? זאת שנכנסה לפעולה ביום כיפור?

ש. גונן: בפיקוד הדרום היא לא פעלה לפי החקן אבל היא פעלה בחטיבות משוריינות. אבל נגיד שהיא היתה צריכה להכנס. כאשר נקבעה עובדה, נקבע שהיא היתה צריכה להכנס. אני הייתי נגד ששתי חטיבות וחטיבה ממוכנת.

ח. לסקוב: זה לא נותן אלמנט חי"ר רציני.

14.8.74

הערך אלון שמואל גונן

ש. גונן: אני הייתי בעד שלוש חטיבות אחידות וכל אחת יש גרוד סנקים

ח. לסקוב: זה בתקופה שהיית במה"ד.

ש. גונן: אני במה"ד מה שעשיתי בנושא האוגדה הוא, שלקחתי את האוגדה ומיסדתי אותה. לקחתי ועשיתי השתלמויות בפור"ם

לכל מפקדי האוגדה בצבא.

ח. לסקוב: אני מדבר על המבנה כדי להגיע אחר-כך למבנה ההפעלה.

ש. גונן: ~~במבנה~~ הצורה של האוגדה הקבועה, המבנה שלה לא גובש כשהייתי ראש מה"ד. מה שאני כן עשיתי

ח. לסקוב: אני מדבר על 1973. נעשו כל מני הקטנות של אוגדה.

ש. גונן: לזה הייתי שותף.

ח. לסקוב: הוצאו דברים. הוצא הנ.ט. הוצאו מרגמות, הקטינו כל מיני דברים. זה קובע את המבנה של האוגדה.

ש. גונן: אני זוכר מה שהקטנו. יש לי כאן הסימפוזיון שהיה וכאן כתוב מה השינויים.

ח. לסקוב: זה היה ~~מאמץ~~ האספקט האורחי או אספקט של מצאי ?

ש. גונן: זה מעורב. הקטנה של אנשים ש היתה אספקט תורתי. לקחת אוגדה ולרשום 16,000 ו-17,000 ולעשות אותה ל-13,000

איש.

ח. לסקוב: מה הקטנתם, מפקדות או את החרמשי?

835 ,

ועדת החקירה - ישיבה קמ"ז - 33 - 40 - מט

14.8.74

סעד אלוף שמואל גונן

ש. גונן: הקטנו מאד את המפקדות, ולכך הייתי שותף. הקטנו את

פלוגות החרמש שיעלו על הרכב. ירדנו ל-9 איש, אני

לא יכול להגיד בדיוק, יש לי את זה כאן. לזה הייתי שותף. הורידו את

המרגמות מפלוגות הסנקים, לזה לא הייתי שותף.

אחרי כן רשמה רב

ועדת החקירה - ישיבה קמ"ז

-41-

לפני כן רשמה ט.ט

14.8.74 - בקר

הער: אלוף ש. גונן

- גונן:
הוציאו את הנ.ט. מגרודי החרמש, ואני חשבתי שזה לא טוב,
לא הייתי שותף.
- היו"ר אגרנט:
מה לא היית שותף?
להוצאת תוחתי נ.ט. מחרמש, והוצאת המרגמות מהסנקים .
גונן:
זה מביע לידי ביטוי בסימפוזיון הזה¹
גונן:
לא. אני הצעתי אז לפני האוגדה, ואני אחפש אצלי, בספר
הזה זה איננו. כאן הצעתי את ההצעה שהתבקשה במטה הכללי,
אני הצעתי אותה. פרט לזה אמרתי - שאני עושה חריג ואני אדביש, הצעת מה"ד, לא של
המטה הכללי, היא לא התקבלה. הסימפוזיון היה בפר"מ.
לסקוב:
כאשר הוציאות את ~~אחראי~~ ~~אחראי~~ ~~אחראי~~ המרגמות, הוציאות את
הנ.ט. מחרמש, והקטינו את החרמש, האם הייתה שאלה: איך אלה
ילחמו נגד ארטילריה ~~צבאית~~ ~~צבאית~~ ~~צבאית~~ ונ.ט. כולל שריון מיקוש וכו' של האויב?
שלהוציא
אני רוצה לענות על זה די בלוי. אני חשבתי ~~אחראי~~ ~~אחראי~~ ~~אחראי~~ את המרגמות
גונן:
זה לא טוב. רק תנועה מהירה.
לסקוב:
רק תנועה מהירה, גם כשאלה מציגים לך חזית של נ.ט?
גונן:
קשה לי ליצב דעה ~~שגוי~~ ~~שגוי~~ ~~שגוי~~ התנגדתי לה, אבל אם אני זוכר טוב
זו הייתה תנועה מהירה. אני רוצה להגיד לך יותר מזה - רוב אנשי
השריון התנגדו לזה.
לסקוב:
מאחר שנעשו השינויים האלה, לאור ממצאי מודיעין וחומר
שהיה על האויב, האם אשוננו, ואם לא שוננו, מה היו נקודות
הדגש, לקחים שמה"ד רצה להקנות מה שנקרא, לדרג הפיקוד הזוטר, ונקודות הדגש שמה"ד רצה
להקנות למפקדים ומטות, והאם אחת יכול להגיד, שבתקופה שאתה היית, רמת האימונים
של אנשים המאיישים במקורות מפקדה ופיתוח חיליות, היה כזה שהם יכלו לפתוח להגן
על עצמם ולא היו זקוקים לכוחות אחרים שיגנו עליהם?

14.8.74 - בקר

הער: אלוף ש. גונן

גונן: חרשה לי להרחיב קצת.

לסקוב: אני מצמצם בהנחה שאתה תרחיב.
אגיש תזכיר

גונן: אני באמת היכף אצא, איך מפעילים צנחנים במסגרת

אוגדה, למרות שזה לא שייך לאוגדה.

בקשר לרמת אימונים. כדאי לדבר בכלל על רמת אימונים.

אני באחי למה דג ומצאתי תופעה שהיא לא נראתה לי.

אתחיל מהסירונות. הייל עושה סירונות, הוא גומב סירונות הולך ליחידה. עושה אימון

פלוגה, גדוד, הוא גומר את היחידה, עושה אימון פלוגה. גומר אימון פלוגה עושה אימון

גדוד. בסוף אימון גדוד, יש חרגיל חטיבתי. אז אני שאלתי: מה ז"א הוא גומר? מה הוא יודע

אחרי כל פרק אימון? על כל הרמות וככל החילות. על זה לא היתה חשובה. כלומר, מה

הסטנדרטים שאנחנו דורשים מטירוף בגמר סירונות. מה הסטנדרטים שאנחנו דורשים

מחלקה בגמר אימון מחלקה; מה הסטנדרטים שדורשים מפלוגה בגמר אימון פלוגה וכן

הלאה. ואז קבעתי דבר ראשון - שהמטכ"ל עושה כוחנים. המטכ"ל דרך החילות, עושה כוחנים

ככל הרמות. ואם נניח גדוד איקס בגולני, לא עבר סטנדרט מסויים של כוחן, ופחות הכוחן

הכנסתי שני נושאים שככיכול קשורים - זה קליעה למטרה וכזושר גופני. אתה לא יכול

להביא אותו לאימון מצוייץ מפמין, הוא יורה ולא פוגע. או בדרך הוא נופל מתוסף

כוח, לא השגת כלום. או שהוא בא עם נשימה אחרונה. ומי שלא עובר את הכוחן של אימון

פלוגה, לא עושה אימון גדוד. מי שלא עובר כוחן של אימון גדוד, לא מגיע לאימון חטיבה.

ואז ישבתי, וזה מתקשה גם לעבודת מטה של מה"ד, אני רכזתי הרבה מאד פעמים את כל קציני

החיל הראשיים, ישבתי בסופו של דבר עם האחראיים והפכתי בסופו של דבר להיות בשבילם

הגוף האחראי במטכ"ל מהכתינה אצא התורתית. בהחלה היתה קצת הסתייגות, כי זה

היה דבר חדש, אבל התרגלו. והגעתי בסוף לספרים - כל מה שאני מביא לפניכם, זה לא כל

החומר שיצא, אבל יש כאן מספיק כדי להבאות את הדרך, ויותר מזה. והגעתי לכך,

שיש לכל הצבא. לתחתונים, להס"ר, לטנקיסטים, להנדסה לכולם. ולא

עוברים מדרגה לדרגה. מה הוא יודע כאשר הוא גמר סירונות, הוא עבר גדוד, אז טוב מה

הגדוד הזה מסובל לעשות? כמה זמן לוקח לו, אם אתה נותן לו היום משימה בבקר לתקוף

בערב, ומה ההשגים וכמה מטרה הוא צריך לפגוע מיד אחרי שהוא תוקף.

14.8.7 - בקר

ועד: אלוף ש. גונן

גונן: זה בקשר לכל הצבא. לפלוגות המפקדה והחיליים, אנחנו נחנו אימוני נק"ל. ואני בהחלט סבור, שהם היו יכולים להגן על עצמם בפני אויב לא משורייין. בפני פשיטות קומנדו, לא יותר מדי, כי כדרך כלל המילואים מנוגרים כבר, אבל הם עברו אימוני נק"ל.

זה כולל מרנס ודברים כאלה, אימוני נ.טי

לסקוב:

אני צריך לרשום לי את השאלה, אני לא זוכר.

גונן:

בענין מרנס ליחידות המטה. לחי"ר בכלל מצאתי, אני לא רוצה לומר הזנחה, אבל לא מאורגן מבחינת אימונים. הם פיגרו אחרי השריון. מה עשיתי בחי"ר? - הלכתי ולקחתי את כה"ד 3, כה"ד 3 זה כ"ס לחי"ר שריון, והשלתי על כה"ד 3, אני אגיד זאת מדייק, השלתי על הקצ"ב, שהוא אם כה"ד 3 יאמן את חטיבות החי"ר בשיטה שלימדו בגיס. עם כל הדרך המסודרת של אימונים, זה התחיל לעבוד. כל פיקוד היה מאמן את החטיבות שלו קודם באיזה דרך שהוא רוצה. בגיס עשיתי דבר אחר - אפרתי, אני לא יודע מי יזם, הגיס או אני, בטח הכל אני הבאתי את זה למסכ"ל, והיתה לי פלחמה עד שזה אושר. התרגיל השיטתי החטיבתי להפוך אותו לאוגדתי. מכאן אני מגיע לשאלה: מה עשינו באימונים בגלל הערכות של אויב? - ראינו באופן ברור מאד, שיחסי הכוחות במלחמה נבאה יהיו כאלה, שמה שעשתה חטיבה, חצרך לעשות אוגדה. דופני שהרמטכ"ל קבע, 73 עוצבת היסוד היא האוגדה הקבועה. 73 או 72, אני לא זוכר. לקחנו ואמרנו - האוגדה היא עוצבת היסוד, כל התרגילים השוליים יהיו במסגרת אוגדתי. וזוסף לכך כאשר עשינו אימונים לאגדים הארסילריים באבדה, היה עליהם ללמוד לפעול במסגרת. גם ראיתי שת, עלנה יותר מאוגדה אחת, ואז התכונתי, ואני אראה זאת חיכף במסמכים, שהפיקוד יפקד על התרגילים במא"מ 500, יתרגל קצת את המטה. בסופו של דבר זה לא יצא, אני גם אומר מדוע.

זה אימון של פלוגות, אימון פלוגות מפקדה, ואימון יחידות לפיקוד

לסקוב:

חיליות. מה נקודות הדגש לאתגור זוטר, מפקדים ומטות?

בפיקוד זוטר יש לי מה צריך מ"כ לדעת כאשר גומר את הקורס.

גונן:

השאלה שלי, לא רק מה צריך לדעת, אלא איזה נקודות דגש, בקשר למה

לסקוב:

שהוא צריך לדעת. זה ישנו שם?

14.8.74 - בקר

הערות: אלוף ש. גונן

גונן:

עסקתי בקורס מכ"סים של הצבא. אני בכלל חשבת שיש

יותר מדי בסיסים של מכ"סים.

יש כאן דגשים. אומר כמה מילים על המפקד הזוטר.

בנושא הלחימה, לא עשיתי שינויים גדולים אצל מ"כ יותר

מאשר ביחידות אחרות. להוביל כיחה, להוביל כיחה. מה שאיכפת לי שילכו בכיחה ולא ,

כל חטיבה הולכת במקרה, יש לי פה מסמך אנפ אראה לכם, שאפס דורש שיתאמנו במסגרת

מחלקה תקנית. בנושא הלחימה, לא זו הכעיה העיקרית. אלא אם עשו אימוני כושר, אם עשו

תרגילים, אם עשו נשק. אני פה קובע מה חשוב ומה לא חשוב.

לסקוב:

מה היה היחס בין הובלת כיחה בפעולה יזומה והובלת כיחה

בהתקלות פתע? בחקופתך כאשר היו עושים פעולת תגמול,

היו לוקחים כיחה סטנדרטית ממחלקה סטנדרטית, היו לוקחים את כל הקצינים ועושים את

הפעולה אחת?

גונן:

בחקופתי לקחו כיחה סטנדרטית.

לקחו כיחה סטנדרטית ולא מאנשים שברגע האחרון עשו מיון?

לסקוב:

אני לא מדבר על הפשיטה לביירות.

לא, לקחו כיחה סטנדרטית. אני זוכר בטוח, שבפשיטה בלבנון

גונן:

שהיו שם גם גולני, וגם מהסיבתו של פרלה, מ-188.

לקחו כיחה סטנדרטית? גם צנחנים לקחו כיחה סטנדרטית?

לסקוב:

בתקופה הזו כבר לקחו.

גונן:

הנרסה לקחו כיחה סטנדרטית?

לסקוב:

הנרסה אני לא זוכר כרגע. אבל בסך הכל אני בטוח שלקראת

גונן:

המצי השני של השנה כבר לקחו יחידות סטנדרטיות, פרט

לפעולות מיוחדות, כמו 269, או פעם הביאו קצינים מלבנון, זה לא היה סטנדרטי.

מה היה היחס בין פעולה יזומה והתקלות פתע? (אם זה רשום

לסקוב:

אני אסתכל אל תורה שאיר רק אתהחומר).

14.8.74 - בקר

העדו: אלוף ש. גונן

לא זה איננו בספק. אני לא יכול לענות על זה, אני

גונן:

אשלה זאת.

בענין המפקדים הוטריים עסקתי יותר בענין הַה של ערכים.

זו הייתה נקודה חלשה של המפקדים הוטריים: איך להתיחס אל אנשים. התחלתי להנהיג

לימור השואה. מצאתי להפתעתי שבחח"ם אין קורס מפקדי צוות.

איך היחידות החיליות אומנו להגן על עצמם, את המסביר את

לסקוב:

התופעה ב-102?

אני לא בקי בתופעה ב-102.

גונן:

זה היה מוצב החרמון.

לסקוב:

אני לא מסביר את הסיפור, אבל יכול להיות שהם לא היו ערים.

גונן:

מצאתי שבחח"ם, יש קורס פמ"מ לתותחים, למפקדי סוללות.

יש קורס לקצינים קטק"ים ואחרים. אין קורס למפקד צוות תותח. הכנסתי קורס כזה,

וזה העלה את הרמה בלי שום צל של ספק. זה גם עשה עוד דבר - שמי שנכשל בקורס

קציני חח"ם יכול להיות מפקד צוות תותח, הוא לא צריך לחזור להיות תותחן. זה בכלל

פתח אופקים אחרים.

בענין הערכים, הנאי החסמה למכ"ים, הם הוא שיקר, הוא לא

יכול להיות מכ"ם. ישן בשמירה, לא יכול להיות מכ"ם.

בענין הזה כמה זמן מוקצב ליזום ופתע - אני יכול להגיד

אינסואיטיבית, שלפתע יותר מאשר ליזום.

בענין עבודה מטה. כאן אני עשיחי, אני חושב הרכה

עבודה.

אם אחת בודק בחח"ם את הענין של פתע, תוכל לענות לי:

לסקוב:

כמה זמן לקח בחח"ם, מחנועה עד שהפגז הראשון, אפקטיבית

ירד על הקרקע?

אני יכול לתזכר. זאת תרגלתי כל פעם שכאתי - לקחתי

גונן:

סוללה וחוצאתי...

אותו הדבר במרגמה 152 מ"מ, מרגמה 81 מ"מ?

לסקוב:

14.8.74 - בקר

הער: אלוף ש. גונן

גונן: בענין סממ"ס בכה"ד 1, המפקד הזוטר.

אני הרגשתי היו שלושה סוגי קורסים: בסיסי, מב"ם

וחי"ר. בסיסי זה קורס לא לחילות קרביים, אבמס לחילות קרביים.

לסקוב: כוא נחזור לדגש.

גונן: שיתוף-הפעולה הבין-חילי אצל המפקד הזוטר לא מצאה חן בעיני.

לסקוב: רמת היכולת לעשות פהר הערכת מצב ולתח פקודות?

גונן: אני חושב שהיה.

לסקוב: ברור שהיה השאלה אם היה ברמה?

האם רמת התרגולות של המחלקה והכיתה היו ברמה?

האם הטיפול באנשים היה ברמה? האם היחס בין יום ולילה?

מה היחס בין נשק תרגיל לנשק נ.ט. שאימנו אותם? מה המידה שאימנו אותם בציר סנקסים?

זה רק כמה נקודות דגש, השאלה על מה שמת אחה דגש?

גונן: למשל, בענין אמצעי סנקים, הכנסתי לצה"ל, בשנת שמייתתי

ראש מה"ד, נושא שנקרא מגנן נ.ט. הקפדתי הרבה על אימוני

הגנה. והיו לי על זה הרבה התנגדויות של אלופי פיקוד, הם לא רצו ללמ"א את היחידות

בהגנה. עשיתי ככל זאת תרגיל עוצבתי של גולני עם 35, בהגנה.

לסקוב: נחזור לנושא כפי שהצגתי אותו. אתה מדבר עכשיו על

מפקד המחלקה - מה היו נקודות הדגש? אמרת - מגנן

נ.ט. מה עוד היה?

גונן: סנקים לעמדות, בזקקות מהצודים שומרים עליו, וסנקים עומדים בצורה

כזו. חלק בחזית, חלק אינפילדי.

לסקוב: מארכים סמ"ס חש"ן מה חי"ר נבר נ.ט.?

גונן: חי"ר עסק במארכים נבר סנקים עם בזקקות ועם רינ"טים

בעיקר בלילה. ובכה"ד 1.

הליכה לציר סנקים - אני לא זוכר, אני לא יכול לענות על

זה. אני כן זוכר שהכנסנו בשנה שאנשי הייתי ראש מה"ד, פשיטה על סוללות טילים.

14.8.74 - בקר

הערות אלוף ש. גונן

- גונן: פשיטה משוריינת על סוללות טילים.
- לסקוב: באיזה עומק?
- גונן: אני לא יכול לענות, ק"מ.
- לסקוב: סיוע?
- גונן: אני לא זוכר. הסיבה שעשייתי זאת אז הייתה שחשבתי שיכול להיות יום שרק כך נוכל לפתור את בסיסי הטילים.
- לסקוב: מפקדים ומטות?
- גונן: גנאלאגנאלא ביהם לטיפול בזוטר, שמתי דגש על טיפול באנשים, ואפילו מייבתי את בקד 1, ללמד את המ"ם איך לראיין חיילים. פה זה מחברת מ"ם, במקרה מצאתי גם את החומר של זה.
- לסקוב: פה זה מ"ם, לא מ"ם כאשר טביל פחלקה = אלא כמפחיס, מה הטכניקה? טכניקה הפנהיגות הייתה קורא לזה. במקרה הבאתי את החומר.
- לסקוב: בענין עבודה מטה.
- לסקוב: נקודות דגש למפקד גנאלאגנאלא ולמטות, עוד-פעם מאותו חומר אמ"ן שהגיע אליך, איך ראיח את הקרב, ואיזה נקודות לכן שפת דגש?
- גונן: אני יכול להגיד שבפעם הדובר הדומיגנטט שהשקנו מתוך הקאסיטה של האויב הייתה, שנצטרך להלתם הרכה נגר, נגד הרכה אנשים, בעומק רב ולהגיע לרכוז של מארב.

המשיכה ש.ג/2

אג

ההשלחה של זה באמונים היחה, שבכל חרגיל שעשינו הקפדנו

על מכנה של הסחורות עמוק. היו הרבה מאד יעדים. למשל, אחד מהדברים החשובים היה,
שש שכשמצירים את היעדים ללמוד טוב כ-תצ"א איפה יש יותר נשק, איפה יש פחות, ואם יש
עיבול של גדוד, הגדוד לא ישב בעיבול.

לסקוב: מה שאתה אומר עכשו, היה צריך - אם אני מכין אותך נכון-

להביא לידי ביזור אחריות כל אחת לדרגים שלמטה מהרגע

שנפתח באש. כי באותו זע שאתה הולך בחזית צרה ונכנס לעומק ולא אכפת לך מה שקורה
באגפים - המחליט הוא מפקד סוללה, מפקד טנק, מפקד פלוגת טנקים. זה הכל. בלי לבזר
את זה, הרעיון הוא רעיון יפה, אבל הוא לא חופש בשטח.

גונן: אני אגיד איך אמרתי גם בהרצאות שלי שצריך לעשות.

איך בכלל אפשר להקנות למפקדים זוטרים יוזמה בקרב.

לסקוב: אנו מדברים על כל המפקדים, מפקדים ומטות.

גונן: נגיד מהחלק האחורי עד הקדמי, איך אפשר לעשות שלמרות

שפועלים במסגרת גדולה, כלם יזמו וכל אחד ילחם את הקרב

שלו על מנת שכלם יביאו להכרעה. אז קבעתי, שבכל קרב, גם כשהאויב הוא לא קרקע,
בעיקר כשהוא קרקעי, מוכרחים לקבוע יעד קרקעי שנמצא מאחרי כחות האויב. מה זה מביא?
צריך שכל החילים ידעו את היעד. זה מביא, שכל אחד נלחם על היעד, אז הוא בדרך מסתער
על כל האויב שישנו. דבר שני זה הרבה פקודות קרב. כי אינפורמציה זה כח וזה קשור
עם עבודה מטה ולמפקדים הזוטרים.

השאלה מורכבת. צריך לחשוב עליה. הרבה תירגולות קרב.

וקוב:

אתה מראש, בשיטה כזאת, יוצר מצב, שאף מפקד במקום שהוא
נמצא בו - לא יכל לשלוט, ואם הוא ינסה לשלוט הוא יביא
קסטרופה. אם הוא רוצה לשלוט - עליו ללכת קדימה, אחד או שנים או שלשה דרגים בשביל
החליש שם ואפילו להביא את כל הסיוע שיש לו למקום. אחרת, אחת לא מחזק את ההצלחה שיש לך.
עד שאתה תקבל דיווח מבחינת זמן וחגובה - כבר יחיה מאוחר לעשות. אז הלקחים האלה - ישנם?

ישנם.

גונן:

לסקוב:

איך הם בוצעו במלחמת יום הכפורים? על יוסכפור זה לקחים
נוספים. זה כבר קרב יזום כיום כפור. זאת בעיה אחרת. יותר
קל לבזר ביום כפור. איך מפקדים ומטות, לאורך כל ה... באותו רגע שהם הועמדו במצב כזה
שרובו חד בחד, מה שאתה עושה כאן זה "דוג פייט" אין לך אפשרויות לרכז, איך זה בוצע?
איך עבדו מטות ומפקדות? טיב המטות עכרת מטה? נסיון לכמה זמן לקחת, קליטה מהירה של
אינטורמציה, מיקום זמני של מפקדים?

אני לא חושב שזה היה בסדר.

גונן:

לסקוב:

אני רוצה להבין, נקודות דגש ניתנו ומשום מה לא התממשו,
לא לופדו, לאביצעו אותן וכו' או שלא ניתנו הנקודות האלה

דגש דגש? אלא היתה הסברה כללית?

כל תורת הלחימה שלנו לא נכשלה. היא לא בוצעה.

גונן:

לסקוב:

אנחנו לוקחים מפקדים ומטות. יש חלק טכניקה ויש חלק
שהגביון צריך לעבוד.

לא עשו מה שנילמד. פשוט. גם בשלבים שלפני כן, כשהיה קל לגשת
קדימה.

גונן:

לסקוב:

אתה הקפדת מאד על ענין של חאונות באמונים. האם היית ער
לזה שיש הרחעות לבצע אמוני אש חיה ובלבד לא להתקל בגורודיש?

היו מקרים כאלה?

גונן: שמעתי את הסיפור הזה כשהייתי ראש מה"ד. איך שמעתי,

ירדתי מיד ליחידות לכרוך הכיכר. זה לא היה נכון.

יותר מזה - ביצעו בזמני יותר אמוני אש וירו יותר תחושת מאשר בשנים לפני כן.

לסקוב: מתוך נסיון להבין את דרך הלחימה ביום כפור, נתקלתי

בזה שתורת הקרב מאת 1963, שלוחמת שריון זה

1965, שקרב הבלימה כפי שהורו אותו כאן לעשות הוא לא לפי מה שהיה לא בתורת הקרב

ולא בתורת לוחמת שריון, שאין שם הגנה על קו חבלה כשקוחעלה סואץ או ה-ג"ט זה קו

עצירה חיוני, כל המעוז בכלל כאיזה "פיקסצ'ר" הגנה לא הגנה - איננו מופיע. כל השיטה

של להלחם עם אלמנט נייד כשישנם כמה אלמנטים ניהים כאלה, לא הופיעו. וחייפתי את

איזה שהיא דרך מימוש בחומר התורתי של עיקרון המלחמה שנקרא "הבחירה והדבקות במטרה",

"ריכוז של כח הבטחה" ולא יכולתי לרדת לסוף דעתם של המחברים אז - מה הם ראו לעיניהם.

כשקבלת החלטות, אפילו בלי הנ"ט; אבל תמונה של הכח הרוסי

או ההשפעה הרוסית הביעה. איך זה שלא יצאו נירות לעדכן פרקים שלמים ?

גונן: את תורת הלחימה כתבו מזמן.

לסקוב: זה גם כן בניגוד לנסטת 3. של פקודות מטכל.

גונן: כן. אני לא הגעתי לכתיבת תורת הלחימה. הייתה לי שיחה

עם הרמטכל. חשבתי להוסיב צוות לכתוב מחדש. לא הספקתי.

מה שכן עשיתי, זה התורה של חיי יום-יום. זה החבטא אזלי בשני מקומות.

לסקוב: זה יצא בתורת מטמל?

גונן: כן. אני אראה משהו. זה יצא ב-פומ"ם. למשל, כתבתי תיק יסוד

לפומ"ם שלא היה קדם, עם כל הלקחים שצריכים להיות אלה שאתה

מדבר עליהם. זה בתיק יסוד ל-פומ"ם, כולל תורת לחימה והקפדתי בעיקר דרך התרגילים.

נחנו לכל אוגדה לקחים אחרים לתרגילים. לאוגדות פיקוד הדרום, נחנו לקח של תכנון

הערכות במערך בלימה על הגנה קשומה, תכנון ותגובות נגד כחות נידים לאורך המערך.

ז"א, אם פחרנו את זה נכון או לא - אני חושב שלא. כי במלחמה זה יצא אחרת. באותו מקרה, שנמצאו בו כיום כפור קה היה אחרת. אבל, בפרוש חשבנו ש-143 ו-252 צריכות ללמוד את ההגנה המשוריינת הקשוחה ניידת, ז"א שצריכים להחזיק קו. זה מופיע בלקחים לשתי האוגדות האלה.

לסקוב: אבל המציאות כפי שתוכננה, ז"א הגנה קשוחה, כלומר להחזיק קו על ידי הכחות שהיו - האם היה חומר תורתי איך לעשות

את זה?

אני לא זוכר אם יצא על זה תקציר.

גולן:

אני לא מצאתי את זה לא בחומר של 63 ו-65 ולא בשום חומר שנמצא בפור"ם.

לסקוב:

אני כן זוכר דיונים במה"ד.

גולן:

איך עושים הגנה קשוחה? הגנה קשוחה ניידת? או שהיא קשוחה או שהיא ניידת.

לסקוב:

זאת הייתה תורת הגנה קשוחה ניידת?

אברנס:

זה לא שם מוצלח. זה הגנה קשוחה בסכניקת ניידת.

גולן:

וההבדל ביניהם הוא שבהגנה ניידת מותר לוותר על שטח

בכדי להשמיד את האויב וזה אופייני לשריון כשהמרחבים הם כאלה שאתה לא יכול להחזיק

כחות על מרחב. הגנה קשוחה היא שיושבים בהגנה, יש גם התקפות נגד אבל המאמץ הוא כזה

שהוא לא סוכל חדירה. אם עוברים אותו - הפסדנו את המלחמה.

כשאני אומר הגנה קשוחה של שריון, ז"א אסור לעבור את

הקו, אבל הסכניקה של התחזקה שלו היא ניידת.

אני שאלתי אם יש חומר תורתי לזה. אם בזמנך במה"ד

לסקוב:

חומר תורתי יצא שקו תעלה הנ"ס זה הנקודה שעליה צריך

להחזיק? זהו, זה הקו, אלה הם הכחות. שזה לא כפי שזה מופיע בספר של 63 ו-65.

אם יש מלה "הגנה קשוחה" ו"ניידת קשוחה" - לא עונים לי על השאלה. אם יש מסמך - טוב

- גונן :** אם אין - זה עדיין לא אומר שלא היתה החורה.
אני זוכר אזלי שורה של דיונים שהיה צריך לצאת מסמך,
אני אחפש את המיסמך. אני זוכר, בטוח, בדיון מדריכים ב-פומ"ם, דוקא עשיתי אני
על הנושא הזה דיון וסיכמתי אותו, כי הספר לא מצא חן בעיני.
- לסקוב :** "פנדינג" - שינוי של החומר התורתי ל 65 ו-63 זה
החומר שלפי הוראות הפיקוד העליון מחייב את הצבא.
גונן : כן. אבל, אם בא ראש מה"ד ב-פומ"ם ואוסף את המדריכים
ואומר ללמד אחרת,
לסקוב : עדיין לא. אם זה לא מופיע בחומר לחיל האחרון ולאיש
המילואים שיבוא לעשות את זה, והחומר הזה לא בא
ולא חורגל - אז הוא עובד לפי מה שהוא ידע קדם.
- גונן :** אני מסכים. אבל, צריך לתת עדיפויות בזמן. חשבת
שדברראשון צריך ללכת לפומ"ם וללמד ואחר כך לפרסם.
בדרך כלל, אני יכול להראות לך במסמך, שקבעתי שכל הלקחים יכנסו לצבא דרך פומ"ם
עד שיחפרסמו המיסמכים.
- לסקוב :** מעוז. קו המעוזים, המעוז הכווד, המעוז והארטילריה
וכו'. זה הופיע בחומר תורתי?
גונן : לא עסקתי בזה.
- לסקוב :** עקרונות מלחמה כמו הבחירה והדבקות של המטרה, ריכוז
ואבטחה?
גונן : זה מופיע בחומר הרצאה שלי בפומ"ם ובכל קורסי ה-מ"פ.
- לסקוב :** יש לך את זה?
גונן : אני אביש את זה.

גונן:

אני אניא את החזכיר האוטנטי של פו"ם. מופיע מה זה דבקות למטרה, ומה זה יוזמה ותורתהמלחמה ואיך זה צריך

היות במלחמה המודרנית.

יותר ממה שמופיע בתורת הקרב אלאממאממאממאממ ולוחמת שריון?

לסקוב:

יותר מוצלח. יותר מודרני.

גונן:

אתה אמרת, שאתה פיתחת לאוגדה תמרון אחד להכנס בחזית

לסקוב:

אחת צרה. זהו התמרון היחיד שהיה בהתקפה?

זו הייתה השאיפה.

גונן:

זה הממץ האוגדתי? כלאמר האוגדה נכנסת בחזית צרה?

לסקוב:

האוגדה נכנסת בחזית צרה ואחר כך נפתחת. אבל, בהחלט אנחנו

גונן:

אמרנו, לדעתי האישית זה הפתרון היחיד, אבל בהחלט אמרנו

שזה מוחנה בהערכת מצב. אני יכל להראות כאןמפת של תרגיל "עז", אני הכנתי את התרגיל,

לפני שהייתי ראש מה"ד, איך ניתכנו את האוגדה להבקיע בגיזרה צרה ואחר כך להפתח.

(מציג את המפה) זו מפה של תרגיל עז. לקחנו ומילאנו מיס את הסכר. הכרחנו את האוגדה

ללכת ולהבקיע בגיזרה צרה ואחר כך היא הולכת ונפתחת. ממש הכרחנו אותה. התרגיל מאד

מאד דומה ל-162 בפריצה שהייתה מתוכננת אז בגיזרה הצפונית באזור קנטרה. כאן, הפקק,

החיץ החקלאי, לוחמת שריון בגופים די עמוקים ואחר כך תרגיל אחרון - וזאת תשובה

לשאלה,

ההתקפה באיזה כוון?

אגרנס:

מצפון דרומה וההתקפה מתחילה מכוון אבו-עגילה ויורדת

גונן:

עד ביר-תמדה, רפידיים. זה אמון. לשאלה שהייתה, כאן התשובה:

כאן היה תרגיל אש. כאן היה תרגיל אש, מערך מבוצר, קוויים, נ"ט, טנקים.

(מציג את המפה) כאן היה קרב נגד כחות משהים של אויב, זה דו-צדדי בכלל.
האקט הזה, דו-צדדי. כשהתרגיל נגמר, בנוהל קרב, להכניע מערך שלישי והיה צריך להיות
בלי אש. לא עשינו את זה, כי גמרנו את השעות. לא גמרנו את שעות המנוע אלא עלינו
וזה עלה 26 מליון ל"י במקום 20 מליון ל"י בגלל עליה בשעות המנוע.
היה כאן שילוב עם מסוקים, הנחתת כחות לעזור בהבקעה.
בקו הראשון. כמו בצליחה של המלחמה הזאת... אלה תעלות שחפרנו כשכיל התרגיל, אחר כך עלו
על גב של הרכשכיל לעזור בהבקעה ואחר כך היו הצלחות. למעשה, מהלקחים של התרגיל
הזה אחר כך ישמתי לאמן את האוגדות האחרות במשך שנתיים.

מה הרעיון שלך?

אגרנט:

הבקעה בגיזרה צרה, ואחר כך מניפה.

ירין:

מאחר והמערך הוא קשה מאד והתשובה שלו היא עבה, הרכה

גונן:

אנשים, הרבה חי"ר, הרבה ארטילריה, אתה מרכז את הסיוע
להשיג

שלך לנקודה אחת ואז אתה יכול לשאם עליונות. זה גם הרעיון של "אכירי הלב". אם אתה
מרכז בנקודה אחת, אתה יכול להשיג עליונות, אתה נכנס צר מאד, אין ציר לכל חטיבה,
ונפתח אחר כך. כשנפתח, אתה עומד פרוש כמו שאוגדה צריכה לנוע. זה, במקום להכות
בפטיש - להכות עם סכין חד ואחר כך הוא נפתח.

כשלפניך נמצא פטיש= השאלה אם סכין יעזור לך.

לסקוב:

זה מותאם לכחות האויב?

בנצל:

זה נעשה עם המודיעין, מחלקת מחקר לאורך כל הדרך.

גונן:

זה לא בדיוק. זה מכחינת מרחקים ופרישה זה זהה לבעיות

שצריכים שצריכים לעמוד בפני 162 בהבקעה שלה במצרים. פחות או יותר המרחקים, הגודל של
האויב; אותו גודל. השריון היה צריך אחרי מערך העומק ~~אחראש~~ לפגוש אותם. לפי התכנית
המצריה.

בנצל :

מה ההנחה, מה הכחות מול האוגדה?

גונן :

בדיוק כפי שהיה למצרים בשטח וכפי שהיה להם כיום כפור.

אבל, מה? מהצד ההוא של המים. הרעיון הוא ללכת בגיזרה
צרה, וגם אם יש דויזיה, האוגדה לוחמת בחטיבה אחת. יש סיוע שלהם/מכל הדויזיה, אם
מאחז ארטילרית לאויב, היא כלה, אבל הכחות ה-נ"ט ואחרים, עובר רק דרך חטיבה אחת.

בנצל:

האוגדה שלנו עומדת מול איזה כח של האויב?

גונן:

כאן אנחנו צריכים לעשות תפנית אחרי יום כפור. עד יום

כפור, חשבנו שאוגדה אחת צריכה לתקוף בגיזרה אוגדתית
וצריכה לכרסם אחת מהכנפיים שלה; חטיבה או שתיים, ואחר כך היא מאחזת להלחם נגד עוד
אוגדה ואחר כך נגד דויזית שריון.

נדמה לי מאחזת שאת זה נצטרך לשנות אחרי יום כפור. לא

נדמה לי.

אגרנט:

מה מסמל הירוק במפה?

גונן:

הירוק זה מים. החיץ החקלאי. אתם זוכרים שדברתי הרבה על

החיץ. זו תעלת חיץ עם מעברים שצריך לגשר. והיו לנו

גשרים והוא בישר. היה צריך להוציא גשרים מהמים בסכר ולהביא אותם למתפורות כדי שיוכל
לגשר ולעבור. פה יש סימון של מליחה. זה הדלתה. זה בדיוק. כך תחלנו אותו לפי
הלקחים שצריך לעמוד בהם, כשהבאנו בתשכון את כל האלמנטים; הרבה אויר, הרבה ארטילרית,
כל ההנדסה, קבוצת שדות מוקשים הנחתה וכן המים, הבאנו מים לסכר. זה גס עלה 700,000 ל"י.
זה היה סכר בזמן המושל האנגלי, הבאנו סרקטורים, כי הוא נסתם, ובדקנו את החשתיים.
אחר כך על המיתקן הזה אימנו את כל צהל בצליחה. כאן התחלנו פעם את הצנחת תספוקת
לשריון בהקף גדול.

ידין:

בתרגיל הזה היית ספקד אובדה?

גונן:

היתלמפקד אובדה מתרגל. המתרגל. אני הכנתי את התרגיל.
הוא אושר על ידי הרמטכל.

לסקוב:

"איל ברזל" - לא קבלנו אותו. ב"איל ברזל", כמה זמן
נתתם לצליחה, כמה זמן נתתם לבליטה ולהתקפת הנגד,
עד שהציתם לצד השני? אם אתה יכול להשפח את זה מכחינת לוח הזמנים ללוח הזמנים
שהיה לאויב כשביל לבצע את התקיפה וכפי שהוא ביצע אותה ביום כפור.

גונן:

אני לא יכול לענות בע"פ. אני צריך להביא את החיק.
בענין משחק מלחמה אני רוצה לאמר משהו.

לסקוב:

חיתן את זה, שמן לצליחה, זמן לבליטה, זמן להתקפת-נגד,
השוואה למה שהיה ידוע לכם אז בתכנית המצרית וכפי שהיא
בוצעה אחר כך ביום כפור. שלשה לוחות זמנים - השוואה.

גונן:

אני יכול להגיד לך כבר, שמה שמוצע זה אחרת מ"איל ברזל".
ב"איל ברזל" עשינו מחקר, מחלקת מחקר שלמה.

לסקוב:

שאלה אחרונה: המאפיין את הקצין, שהוא מסוגל ללמוד לבד.
כשהיית ראש מה"ד, האם נעשו מנאים שקצין בצהל יוכל
ללמוד לבד בנושא המקצועי שלו?

גונן:

עשינו כמה צעדים. אחד מהם כפוט"ס.

לסקוב:

לבד, זה לא בחוץ בתי-ספר.

גונן:

שני דברים רציחיים לעשות. אחד, הצלחתי ואחד לא.

אחד, שהצלחתי הוא, שכל קצין שבפר קורס קיבל אתו את כל
החומר התורתי אתו הכיתה. התברר לי, שיש פנקסי כיס וחוברות וספרים, ולא משתמשים
בהם. הסנמצאים כמדפיס. התאמצתי ולכן, בחור גומר קורס פוט"ס - מקבל את החומר

אג

של פו"מ. קורס שלישיים - מקבל את כל החומר. כל הקורסים בצבא. זה עלה המון כסף. בזה הצלחתי. הוא מקבל את החומר הנוגע למקצוע שלו. כין אם למד או לא. מבחינת תיקצוב זה הרבה כסף, אבל הצלחתי להעביר.

מה לא הצלחתי להעביר? היה כדאי לעשות את זה. רצייתי

ללמד חובה אנגלית בכל הקורסים של צהל.

זה שנחת לו את החומר - נחת לו את החומר. אבל, איזה

לסקוב:

חנאים יצרת, כדי שהוא בין קורס לקורס, ילמד בעצמו?

מה נעשה בקשר לזה?

בחינות כניסה לקורסים. נניח הוא בא לפו"מ - יש בחינות

גונן:

כניסה. הוא לא עובר - וידעו שיש בחינות כניסה, הן

היו מפורסמות. בחינות כניסה ל-בה"ד 1. רצייתי שילמדו ביחידות. בחינות כניסה זה דבר

שנאם שמדרכן אותו ללמוד, כי הוא יודע מה נדרש ממנו והוא לומד לבד.

בענין לימוד אנגלית - לא הצלחתי.

אגרנט:

אני לא הגעתי לזה. כל הדברים האלה בעבודתהמטה העדכנית,

גונן:

זה לוקח הרבה זמן. מה שתלוי במה"ד לבד, בהשלכה כספית

אפשרית - מה"ד עושה. לימוד אנגלית, בענין זה יש דיוני מטה. היתי מביע לזה.

אני גם חושב עכשו שזה חשוב, כי רוב הספרות המקצועית היא לא בעברית.

אחרי רשמה מט

14.8.74

הער אלוף שמואל גונן

הקורסים ניהנו לקצינים. אבל אני לא זוכר אני צריך לבדוק באיזה פשיטות
היה צריך להגיש עבודות סמינריוניות. אתה שואל, תוך כדי שירות, ללמוד
לבד. אני צריך לחשוב על השאלה הזאת.

ח. לסקוב: קריאת ספרים, לעשות דיון על ספר. לעשות דיון על מקרה
להגיש הצעות. לכתוב מאמרים ל"במחנה" ול"מערכות".

ש. גונן: בענין מאמרים, חייבתי בסיסי הדרכה, את יתר הקצינים
לא יכולתי לחייב. את אלה שיכולתי חייבתי לכתוב מאמרים
כל אחד במקצוע שלו, בכסיסי ההדרכה. חלק כתב, חלק לא הצליח לכתוב.
אבל אגא לחייב את הקצינים ספרות חובה לקרוא בבית, זה לא היה מעשי / אז
וזה פחות מעשי היום. דבר שאין לך עליו פיקוח מסגרותי

ח. לסקוב: יש הרבה דרכים. אני שואל אם השתמשת. יש המון דרכים.
יש אין סוף של דרכים. ע"י מפקד חטיבה, אחת יכול להביא
לזה שהקצינים בחטיבה שלו יקראו ספר, יהיה דיון

ש. גונן: זה לא כלול בתפקידים של ראשמה"ד.

ח. לסקוב: ראשמה"ד לא צריך הכל לעשות אישית, דברים כאלה מגלגלים.

ש. גונן: מה שאני אמרתי, שהענין מוצא חן בעיני. דברים כאלה לא נעשו.
אני מרגיש צורך להתנצל.

בענין עבודה מטה, אולי עוד קודם למפקדים. עברתי על
המסמכים. חשבתי שצריך לעשות קורס מב"דים בזה"ל. יש מ"מ, עובר קורס מ"מ
ואחרי 10 שנים הוא הולך לפו"ם. הוא לא למד שום דבר עד פו"ם ולא שום דבר
אחרי פו"ם. תגאאאאא

א. ידין: היה פעם קורס מב"דים.

ש. גונן: יש דברים שבוטלו ויש דברים שבאו. זה שנים שאין קורס כזה.
עבדתי על זה הרבה והערתי על זה. היו ריונים על זה במט"כל
ובסופו של דבר סוכם לעשות קורס מב"דים. לא בדיוק מב"דים אלא למפקדי יחידות.

14.8.74

הערך אלוף שמואל גונן

אני הצעתי את זה והייתה גם התנגדות של הגיס. הגיס היה גוף חזק. בסופו של דבר הצלחתי להעביר את ההחלטה ועזבתי את מה"ד. אני עכשיו שומע שמדברים עכשיו שוב על זה.

היו"ר ש. אגרנט: זה לא בוצע?

ש. גונן: לא. הוכנה תכנית, היה דיון נעשתה עבודה משה עם אכ"א. אכ"א תמך בזה.

ח. לסקוב: זה עוד היה בתקופה של צ'יץ' או בתקופה של הרצל?

ש. גונן: בתקופה של הרצל.

בענין עבודה משה, עוד שני דברים.

הערכת המצב כפי שנלמדה בפור"ם, ועבודה המשה כפי שנלמדה בפור"ם, לא מצאה תן בעיני בגלל שהי סיכוח: הערכת המצב לא מצאה תן בעיני מכיון שהיא נעשתה, לדעתי, לא בעבודה משה.

ח. לסקוב: אלה דברים שאמרת ליגאל. זה רשום.

ש. גונן: אם זה רשום - בסדר.

ח. לסקוב: תגיש את המסמך?

ש. גונן: כן.

מה שלא אמרתי עוד, שמצאתי שכפור"ם - שזאת המכללה הגבוהה ביותר בצה"ל - אם משקיעים בה עבודה בסך 3 - 4 שנים באופן עקיף, לבסוף מוצאים את הפירות בצבא. כל מה"ר זה בכלל עץ חרוכים. אתה שותל ונושא פרי אחרי זמן. זה לא תמיד תצא רואים מיד תוצאות. בפור"ם להשקיע עבודה זה כדאי. כדאי בשביל המערך. ואם דנים בפור"ם - וזה נושא שכן לפדו אותו - עבודה משה תוך ניהול קרב, תרגילי סלפון, מתרגלים מערכת סלפונים

14.8.74

הערך אלוף שמואל גונן

ומתרגלים בעיות קרב. ואז המטה לומר לעבוד לא בשלב של הנהלת המלחמה, שזה סוג של עבודה חכנון, מצב פקודות, קבוצה פקודות, זה דבר אחר, אלא באמצע בעיות קרב איך להשלים מפקד הסנק דוחף, איך להשלים. זה הרבה עבודה לארטיפלוריה, לאפסנאות, להנדסה, את זה פעם לא לימדו, ולפני כמה שנים כן לימדו. את זה הכנסתי לפו"ם. אני עשיתי פו"ם באנגליה ולכן הייתי ער מאד לבעיות של פו"ם בארץ, ויש מה ללמוד.

ספר אחד, רב-אלוף לסקוב, שכן הספקנו לכתוב אותו והוא לדעתי חשוב מאד, זה היה עבודת מטה.

ח. לסקוב: זה היה דרג של חטיבה.

ש. גונן: עלינו לאוגדה.

ח. לסקוב: זה שעכשיו יצא, אחרי יום כיפור?

ש. גונן: לא. באוגוסט 1973. חודש וחצי אחרי שעזבתי. עבדתי

עליו 9 חודשים ב אני אביא כמה הדגשים. ~~אתצטמצם~~

הדגש העיקרי אצלי זה האוגדה ולכן הספר הזה יצא.

בענין אמ"ן, אני רוצה לענות. אנחנו עבדנו במהורק עם מחלקת המחקר באמ"ן, ולכל התרגילים ולכל המשחקים ולכל משחקי המלחמה באופן שגרתי ורצוף וקבוע.

ח. לסקוב: הם נתנו לכם תמונה של מודיעין שדה?

ש. גונן: מודיעין שדה לא כל כך. אני מדבר על התרגילים האוגדתיים החטיבתיים, משחקי המלחמה. מודיעין שדה - לא. אני באיזה שהוא שלב חשבתי שיש אפשרות שהרוסים ישלחו יחידות למזרח התיכון. לא חשבתי שנלחם נגד הצבא האדום, שנלחם נגד רוסיה, אבל נגד רוסים, חשבתי שנלחם, וחשבתי שחשוב להרגיל את האנשים לזה. וחלק מהתרגילים ---

14.8.74

הער: אלוף שמואל גונן

הנקודה שלי הייתה ברורה. רק בנקודת הדגש, מה הם היו.

ת. לסקוב:

בענין הרוסים אני רק אגמור. זה לא אושר לי ויש לי

ש. גונן:

פה סטנוגרמות, אני אשאר לכם. אני חושב שהיה חשוב

להכניס את הרוסים. נניח שיחידה תיחלל כיחידת סנקים רוסית או ארטילריה רוסית, אז רוסים זה רוסים. צריך להרגיל את האנשים נפשית לכך. שיראו את זה לא "שחור" אלא "כלונדיני". אותה שכניקה. אחרת אפשר לקבל הלם מהמלה "רוסים". זה לא אושר לי אז.

אנרציתי לשאול שתיים - שלוש שאלות שנקודת המוצא

א. ידין:

שלהן היא חורת לחימה, אבל הדגש באחת או שתיים מהן

היא עצם האפקטיביות שלהם במלחמה בשלב הבלימה. כך שהשאלות חתרוגנה מתחום התאוריה לתחום השאלות המעשיות שהיו בשלב הבלימה. אבל הדגש שלי הוא על זה.

אנחנו הגענו למסקנה (אני חושב שזה לא ה"פרך")

שלמעשה צה"ל לא תכנן מצב של הפתעה מוחלטת כאשר היוזמה היא בידי האויב. והיתה לזה השלכה על כל הימ"חים, שיטת הגיוס וכו'. שמענו עדות של מפקד תוחמים מהאוגדה של אריק. הוא היה פעם מפקד ארטילריה של 252 במלחמת ההתשה - ועקנין. הוא סיפר, וזה מובן מאליו, שאז, בזמן שהוא היה, הייתה תכנית בפיקוד מה יהיה חפקיד האגד הארטילרי במקרה של צליחה של האויב. היה ברור שזה אחד האמצעים המידיים, ובגלל נחיתות הארטילריה שלנו, אם תוצב הארטילריה שלנו מחוץ לתחום, לא תופעל כנס נגד הארטילריה של האויב, אבל תופעל נגד הצליחה, לרבר הזה יש יתרונות מסוימים.

השאלה הראשונה היא: מדוע ביום שבת כשהוצאתם את פקודות

הגיוס, אם כי ראינו שיצאו פקודות חפוזות. מדוע לא ניתנה עדיפות לגיוס אנדים ארטילריים של אוגדות כהתחשב בעובדה שמבחינת כוח שריון, 300 סנקים היו לנו למטה, ממילא הנחתם היתה שכוח השריון של האויב יעברו לפחות 21, הדיוויזיות, הם לא החוצות הראשונות. קודם יחצו ש חיל הרגלים והממוכנות. זאת אומרת: הכעיה המיידית הראשונה זו בלימת החיר והכוח הממוכן של האויב בחצייה. לזה אין דבר יותר טוב מאשר ארטילריה. מדוע לא ניתנה עדיפות לאגדים הארטילריים? אני לא רוצה לספר מה שלמדתי, אבל זה בדיעבד. העדיפות הייתה לכולם, לכל האוגדות, שריון ראשון, /אולי ארטילריה כמעט יצא שבאגד הזה של ארטילריה של אריק - ואני מביח שזה היה כך בכל המקומות -

14.8.74

הער: אלוף שמואל גונן

כל הרמנים נסעו על שרשראות מסדה הימן וחצי מהם כמוכן הגיע בזמן. ואלה שהגיעו, אני הבנתי שהופעלו למעשה רק ב-8 לחודש. האגד האורגאני רק ב-8 בצהריים, בבוקר הוא פיקד בעיקר על ארטילריה שהיתה בשדה ממילא של 252 כמו 165 וכו', ורק הגדוד של 120 מ"מ שלו, זה היה הדבר היחידי שהופיע ב-8 בבוקר. יתר היחידות הצליחו להגיע ספין ספין רק לקראת 20 או 11. אני מדבר מבחינת התכנון. מה היה השפוקול, אם היה שפוקול?

ש. גונן: זה נכון בקשר להפתעה המוחלטת. אני מחפש לעצמי ככל משחקי המלחמה, אין אף משחק מלחמה שמתחיל בזה שאנחנו הופתענו.

א. ירין: אני מדבר עכשיו על התראה של 10 שעות, בהתחשב בכך שכל ההתראה של צה"ל זה ק + 10 שעות.

ש. גונן: בקשר לאגד הארטילרי מחוץ לטווח התותחים. אני פרסתי בהתאם למה שהיה. העדיפות לאגדים ארטילריים בדיוויזיות. יש כאן שתי חשובות. אני חשבת שדיוויזיית השריון יעברו עדד מעט.

א. ירין: זה בניגוד לתכניות.

ש. גונן: זה בניגוד לתכניות, ואני באחת ההרצאות שלי בפומ"ס אומר: אל תהיה צמוד לדוקטרינות של האויב יותר ממנו ותבחן את האפשרות הגרועה. אני יכול למצוא ביומנים, והיומנים שאצלכם, אפשר למצוא שכיום ראשון כבר היתה הנחה, איך עושים הערכת מצב, אפשרויות פתוחות. צריך לצאת לכחור לאויב את האפשרות הגרועה לנו. אני מצפה לפתיחה לצליחה של 21:4.

א. ירין: מדוע זו האפשרות הגרועה בשבת בבוקר כשיש לך 300 טנקים בגזרה. מדוע זאת האפשרות הגרועה. מדוע לא לראות את האפשרות הגרועה שהמאחז יהיה מאחז של חי"ר כמוכן עם נשק אנט-טנקי חזק, שזאת תהיה האפשרות, כמו שקראתי, ולא החצייה של השריון. כנגד זה בכל זאת יש לך פה שריון שיכולת להפעיל. מדוע זה נלקח דוקא כאפשרות גרועה, מה גם שזה בניגוד למה שידענו וגם בניגוד למסמכי השלל שהבאת לנו.

14.8.74

העד אלוף שמואל גונן

ש. גונן: גם לאחר מעשה אני אומר שזו אפשרות גרועה יותר, לו היו מעבירים את השריון. מה שהיום נראה לנו שהם נשארו להאחז בצד המזרחי של התעלה. היה יכול להיות גרוע, אם הדיוויזיה של השריון היו כיום ראשון נכנסות פנימה.

א. ידין: נניח שזה היה קורה. גם נגד שריון בשלב החצייה, הארטילריה הייתה יכולה להיות אפקטיבית ביותר.

ש. גונן: לא. כי הארטילריה שלנו תמיד אפשר לשחק אותה.

א. ידין: אם היא נמצאת מחוץ לטווח הארטילריה?

ש. גונן: הארטילריה היחידה שלנו שיכולה להיות מחוץ לטווח הארטילריה, ולגעח במים, זה ה-175. היחר - לא.

א. ידין: לא לפי העדות של אל"ם זעקנין.

ש. גונן: צריך לבדוק טווחים. 130 מ"מ שלהם, היה ריכוז שחפסנו אותו במחנות סולטן לאורך הרצועה. היו כמה גדודים. אני מדבר על אחד. 130 מ"מ שהפעלנו במלחמה עם הרבה מאד תחמושת, טווח של 29 - 30 ק"מ, אולי 27 ק"מ.

אחרי כן רשמה רב

אמרת - ששיקול אחד היה - החשש שהשריון יבוא,

ידין:

מה היה השיקול השני?

לארטיפלריה לוקח הרבה יותר זמן...

גונן:

לדוגמא, אילו היית נותן מובילים.

ידין:

נתתי להם.

גונן:

לא לאוגדה הזאת. האוגדה הזאת כולה נעה על שרשראות.

ידין:

לא כולה פרט 175 מ"מ

אני אגיד מה היה צריך להיות. מה היה, אני עוד לא

גונן:

בדיוק יודע.

ה-155 מ"מ סרדו על שרשראות.

ידין:

הגדוד באוכדת, אני יודע שהוא ירד על שרשראות, כאשר המובילים

גונן:

היו ברך אליו, כי הוא לא יכול היה לחכות. זה גם כן סדר

של משמעת. אבל את זה אני מכין את התחשבת של האיש במקום, שהוא יודע שיש

מלחמה, יש צליחה, אז מה הוא יחכה למובילים. זו שביאה. היתה עדיפות, היתה עדיפות

כמובילים לארטיפלריה פרט לתשבת טנקים אחת 217.

תסכם את התשובה בקיצור. תאמר לי כן:

ידין:

תאם אתה מכוננת שתחסי עדיפות לארטיפלריה אפילו על חלק

מאוגדות מחסיבות השריון, או לא תכוננת? אם אתה תגיד שלא תכוננת, והשיקולים שלך

היו כאשר היו, אני לא אתפכת אתך. אתה יכול להגיד לי כמו אצל שלום עליכם:

(א) לא לקחתי את הכד; (ב) הכד היה שבור. (א) לא נחת לזה עדיפות כי חששת מהשריון;

(ב) כן נחת לזה עדיפות אבל לא בצעו.

אין סתירה.

גונן:

איך זה אין סתירה?

ידין:

בדיוק אין סתירה. כי אם אני אומר - הטנקים נוסעים

גונן:

בשרשראות וארטיפלריה מובילים, אז אין סתירה.

14.8.74 - בקר

העוז אלוף ש. גונן

האם כך זה חוכמן?	<u>ידין:</u>
כך זה היה צריך להיות.	<u>גונן:</u>
כך זה היה בפקודות שהוצאתם?	<u>ידין:</u>
בפירוש כן.	<u>גונן:</u>
אולי על 175 פ"מ.	<u>ידין:</u>
בפקודות שהוצאנו זה היה: מוכילים איטיים לארטיילריה;	<u>גונן:</u>
אני לא יכול לענות עכשיו כמה מוכילים איטיים, אני צריך	
להסתכל במסמכים שהגשתי. סנקים - כולם על שרשראות, פרט ל-217 אצל ברן, ויזרח מאחר	
אצל...	
טוב, נניח.	<u>ידין:</u>
למה נניח?	<u>גונן:</u>
טוב, אני מוכן לבדוק. אני לא ראיתי שם שניתן פריוריטי	<u>ידין:</u>
לארטיילריה. אני הכנתי שהפקודות גם מאג"מ, לא רק אצלכם -	
עדיפות ראשונה סנקים.	
על הכביש בשרשראות.	<u>גונן:</u>
בסדר. אבל לא לקחו פה את החשבון, שאילו היש מופיעים שני	<u>ידין:</u>
אגדים של ארטיילריה לדוגמא, ראשונים, אפילו לפני הסנקים	
יכול להיות שהיתה לזה משמעות מבחינה צירי, מבחינת מוכילים, מכל הכינות.	
אנחנו נחנו עדיפות למוכילים במוכילים לארטיילריה,	<u>גונן:</u>
ומקיים על שרשראות. מוכילים יכולים לנצל כביש, בעיקר בגיזרה	
של אריק, סנקים יכולים לרדת מהכביש. אם בוצע כך או לא, אני לא יודע שלא.	
בטוח שלא.	<u>ידין:</u>
אני יודע שלא. אני רק רוצה להוסיף נקודה - אני לא חושב שזה	<u>גונן:</u>
היה פאד משמעי. בכלל כל הגיוס...	
פה זה נקרא "מאד משמעי", לאחר ליכדקנו את הענין הלכה למעשה,	<u>ידין:</u>
הסתבר לנו, שבהתקפה של ה-8 לתורש, כאשר אתה נתת הוראת	

14.8.74 - בקר

העדי' אלוף ש. גונן

ידין:

אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת אתאצרת

ב-9 וזה כוזע - שהאגד הארטיילרי במרכאות של אונדה 143, זה למעשה בכקר לא היה האגדג שלה אלא זה היה אגד , כל הסיוע שיכלו לתת זה היה 12 קנים.

היה לו גם גרור 155. גונן:

של עצמו. אני מדבר על הסיוע של האגד הארטיילרי של 143,

אתאצרת

ידין:

זה היה 12 קנים בכקר. מפני שגרור 120 מ"מ היה מחוץ

לטווח, 175 היה לו, ועוד גרור אחד של 155. בקיצור, אילו, נניח תיאורטית, אני לא מבחינת לבכות כרבע על חלב שפורך, אלא מבחינת התפיסה, אני אומר. אנחנו גם רוצים ללמוד לקחים. אילו לדוגמא, היה מבצע ב-8 לחודש, אגד עם 50 קנים או 40 קנים, זה פי 4, או פי 5. זה לא רק פי 4 או 5, כי יש לזה כבר משמעות אחרת לבמרי מבחינת סיוע וכו', אני לא יודע אני שואל אותך.

זה היה יותר טוב.

גונן:

עכשיו שאלת שניה, שהיא עדיין בבחינת מה שהיה להלכה למעשה,

ידין:

דאחר כך שאלה תורתית.

אתה הסברת לנו, דאני אז קניתי את זה, היום אני רוצה

לערער אלא אם תשכנע אותי להיפך. כאשר אתם החלטתם לתת את הפקודה לברן, - למקום מצפון לדרום, ונניח שאתה הבנת לפי החורה של האונדה, של תקיפה בגיזרה די צרה יחסית, נאמר, 2 חטיבות או משהו, המעלה הגדולה שזו הייתה, שהמצרים היוות והם היו ערוכים נאמר כלפי מזרח, כאשר אתה בא אליהם ומקפל אותם מהגב, זה נראה לי הגיוני. אבל אני עכשיו חכם לאחר מעשה. בשני דברים אתם לא התחשבתם אז מבחינת החורה, ולאחר שאלה שר"א לסקוב שאל אותך כבר כמה פעמים, וזה שהאגף של התוקף מבחינת זו, והעורף של הנתקף מבחינה זו, זה מעבר מים שאינו מאפשר בשום פנים ואופן לכוח המסורייץ לתמרץ במניפה לפתוח לצד אחד. הוא כפוף.

14.8.74 - בקר

הערות: אלוף ש. גונן

- גונן: הבנתי את השאלה מצוייין.
- יריין: אני אחזור להחירה ממזגת למערב. אני אחזור לחורה.
- גונן: אני שואל את זה רק בגלל החורה.
- גונן: אני כאשר דברתי על הבקעה, אמרתי למה הבקעה דוקא בחזית זו. כי יש לך קליפה שהיא קליפה קשה מאד, עבה מאד שכדאי לעבור דרכה במקום שאתה יכול לרכז הרבה סיוע, נשק נגד התקפה.
- אני עכשיו שואל שאלה היפוטטיות: אם אחת בא למערך כזה קשה מאד ואתה יכול לבוא אליו מהצד, יש לזה חסרונות ויתרונות.
- יריין: בתנאי שיש לך אפשרות אחר כך ל"פנינג ארוט".
- גונן: לא. אם המטרה להגיע הנה, כפי שבתרגיל עוז, אז אם אני יכול לבוא כך או לבוא כך, יש לזה משקל. אם המטרה היא פית.
- (מראה על המפה) ז"א, יש לי כאן בלימה, אני צריך לעבור דרכו ולהשמיד את כוחות האויב שישנם. אני בא מכאן, או שאני בא ממקום רך. לו היה ברך נכנס חזיתית...
- יריין: בניזרה צרה, לפי הדוקטרינה...
- גונן: מאה אחוז. היה מתקדם קרוב 6 ק"מ.
- יריין: זה מקסימום שיכול. אפילו 4 ק"מ.
- גונן: פיה מתקדם 4 ק"מ שהמערך האגדי כמו שציירתי, אגב זה היה מלא, צפוף, כל האגד מכורן למזרח.
- יריין: אבל לא באותה גיזרה.
- גונן: פה הוא שבר. פה עוד פעם, פה עוד פעם. אם הוא בא מלמעלה,
- , אז אלף הוא נכנס בלי אבידות, וכך אמנם היה, זה היה מורוס לקנטרה, ועכשיו הוא בא כך, זה למעשה יותר טוב ממניפה, למרות שזה לא נראה לי.
- כי הוא תוקף את כל הגוף מהאגף, וכל מ"מ, כל מ"מ, כל מגד, כל מח"ט צריך לשכור חזית שמאלק לשכור חזית שמאלה.
- לסקוב: אני רק לא רואה את הקשר.

14.8.74 - בקר

הער: אלוף ש. גרנן

ידין:

זה לא התרגיל הזה, זה בכלל לא דומה. פה מדובר על הבקעה של קו מלא עד העומק, פה מדובר על חיסול כוח על גיזרה צרה מאד לרוחב.

גרנן:

אם הייתי עושה דבר כזה (מראהעל המפה) הייתי סופג את האבידות בכניסת ואחר כך בא לאגף. אם הייתי הולך לשני

אגפים, וכל אחד זה חטיבה.

ידין:

או נניל לאחד.

גרנן:

או לאחד אז אני צריך לעשות חסימה של העומק. אם אני בא מהצד, יש לי עורף פחות או יותר מזכטה. עוכדה שבטופו של

דבר גדוד אחד מאבטח אותי ולא צריך יותר, ואני יזכל לרדה על כולו ולקבל אותו

מהאגף.

ידין:

בסדר. אני לא באתי להגיד לך, שכך צריך לעשות או לא.

אוחי מעניין לדעת השיקולים שהיו. כי כאשר אני מסתכל

ורואה על כל הוואריאציות ששם הכניסו בחכמיה, וגם כל הזמן מדברים, נעזףב את הבעיה

המדורגת, גם אחת האלטרנטיבות הראשונות כאשר אריק יורד דרומה, מצוייר, שהוא

מררום אחר כך יתקוף. כלומר, הרעיון הוא כל הזמן, ואני לא אומר שהוא רע, לתקוף

מהאגף. איפה זה בא לביטוי במחשבה, בתסמון, בחרגול שלנו עד המלחמה?

גרנן: ככל התרגילים. בחרגיל עוז.ידין: פה לקחתם הבקעה חזיתית.גרנן:

עד לתרגיל עוז, המצרים לא עברו את המים. ז"א, אנחנו צולחים

קו חזית שאין בו חפר. אתה יודע מה, אם לא היינו מוצאים

חפר ב-15 לחודש, לא היינו מצליחים.

ידין: בודאי שלא.גרנן:

ז"א, אם המצרים יושבים בצד המערבי של המים, כמו שהם

ישבו לפני המלחמה, עם כל הצבא. ואתה בא להבקיע, ואין

נקודה הבקעה...

ידין:

טוב הבנתי. עכשיו תגיד לי את הבעיה השניה, כזה

רנ/3

-100-
- 98-100 -

ועדת החקירה - פשיכה קמ"ז

14.8.74 - בקר

הער: אלוף ש. גנן

לסקוב:

השאלה הזאת של ר"א העלה, על הגישה. אילו היו

מגדירים לך את המטרה, לא להשמיד את כל האויב שנמצא

מזרחה מלכסיקון, אלא היו אומרים לך: להשמיד את כל האויב, שיוצא מראש הגשר, כפי

שהוא הוקם בבקר. האם היית עוד הולך באותה שיטה של מלמעלה למטה, ומלמטה למעלה?

גנן:

אני מנסה לשחזר את ראשי הגשרים. ראשי הגשרים נראו

עד 7 ק"מ במקומות שהיו, במקומות אחרים היה חי"ר. אם הייתי

עושה אותו הדבר? הייתי עושה צעד אחד מוקדם, שפה היה חסר, הייתי מנסה קודם לבלום

את ראשי הגשרים.

לסקוב:

לבלום בשבילי לא אומר דבר, אלא להשהות לזמן מסויים.

לפי 1965, 1963. כל ג'רגון אחר של בלומבי לי לא

אומר כלום. כמו: תחזק את זה קצת, תחסן את זה קצת, תזוז כאן ותזוז כאן, זה ...

לעצור את ההתקדמות של האויב. הייתי מנסה לעצור את

גנן:

ההתרחבות שלו החוצה, ואחרי זה הייתי עדיין תוקף מהאגף

האחד. עדיין יש לי אגף אחד חסוף ולא שניים.

כלומר, באיזה שהיא תורת לחימה, אני עוד לא ראיתי, אתם

ידין:

הערפתם עדיפות מוחלטת, כאשר אתם אומרים - שתפקיד האוגרה

זה להבקיע בגיזרה צרה. שאם אפשר לתקוף מהאגף מראש, זה עדיף על הבקעה בחזית, ואז

שיטת הלחימה היא כזאת וכזאת ולא כזאת. היה איזה שהוא חרגול כזה?

8390

לפני רב
אג

ידין:

פה כתוב: "ככלל, תפרוץ האוגדה בגיזרה צרה ובהמשך
תתפרש על מספר צירים לעומק מערכי האויב הן להשמדת

השריון... זה ככלל.

גונן:

בכל התרגילים שעשינו נוחלק מהתיקים אני אעביר לכם,
בגיזרה
אנחנו אורנו, שנתקוף מאחור צרה בכל מקום שלאנוכל

לאגוף. אם נוכל לאגוף - אז נבוא מהצד.

ידין:

וזה לא תומרן בתרגילים? אוגדה שמראש מבקיעה בגיזרה
צרה, אבל לאורך בדרך האגף של האויב ולא בחזית של

האויב. ומה הבעיות שהתעוררנה מכחינת הלחימה? תפסו שאחראי המערך של
האויב הלא בנוי אחרת ואם אחת תוקף אותו בגיזרה צרה מהחזית שלו ואם אחת תוקף
בגיזרה צרה מהאגף שלו. יש שיטות אחרות מה לעשות, איך, בין התעלות, בין ה-נ"ס,
האם זה תורגל פעם?

גונן:

זה תורגל בכל ה... הדבר היחיד שלא תורגל זה עם
המעלה, הבעיה הספציפית, שאחראי אחראי אצ"ל מאח

ידין:

אבל, אוגדה מבקיעה מראש מהאגף, כן תורגל?

גונן:

כן. אפילו פה בתכנון.

ידין:

חוכנה אבל לא תורגלה.

לנדוי:

התרגיל הזה אם הכנתי אותו נכון, כולל מכשול מים.

ידין:

במכשול הפריצה היא חזיתית ולא מהאגף.

גונן:

במכשול, אין ברירה מוכרחים לתקוף צר.

- לנדוי: הקו הכחול (במפה) זה מכשול מים, זאת התעלה?
- גונן: כן.
- לנדוי: אז את זה כן תירגלתם.
- גונן: כן.
- ידין: אני שואל לא את זה. אני שואל אם הם תרבלו את הדבר שבדיעבד היה שונה מזה.
- גונן: תירגלנו הרבה התקפות אובדה מהאגף. התקפות אובדה מהאגף, כשמימין יש אגף ארוך של סילים ממרחק של עשרות ק"מ - לא תירגלנו. ובמלחמה הזאת פתרנו את זה ע"י שאמרנו לולהרחק שלשה ק"מ.
- ידין: אני בא לבעיה התורחית, שאמנם אנחנו יודעים את זה, אבל אנירוצה להבהיר. המסמך הזה, שאתה אומר שלא דוקא מסמך המיצג את דעותיך. זה כבר המיסמך שקבלת הנחיות להכין לדיון. ממי קבלת הנחיות לבנות את זה כך ולא אחרת?
- גונן: בדרך כלל היה לי מגע עם הרמטכל.
- ידין: אתה כראש מה"ד, אתה תארת לעצמך - וזה לא פסול - שאתה קדם מציג את זה, וזה ההנחיות של הרמטכל לדיון. אבל, חשבת שבדיון עצמו שם אתה תופיע כראש מה"ד ושסתביע את דעותיך. כך תארת לך?
- גונן: כן. ובקשתי לזה אישור וקבלתי.
- ידין: וכך זה היה?
- גונן: כן.
- ידין: ישלך הפרוטוקול הזה?

גונן:

רשמתי לך. אני אחפש את זה.

ירין:

למה אני שואל אותך את השאלה הזאת? אנחנו שוזרים לבעיה

של נ"ס וחי"ר של האויב. באיזה מדה ראינו את זה או

לא ראינו את זה. לפי דעתי, במסמך הזה שאמנם הוא לא מפרט סקטיקה, אבל במכנה שלו

ובעיקרי ההפעלה שלו עושה עלי רושם שלא ראינו את זה. אני אגיד לך מדוע. אני

לוקח למשל את החטיבה הממוכנת. נעזוב רגע אחד את חטיבת השריון. החטיבה הממוכנת,

שהיא בעצם החטיבה שיש לה בה חי"ר. עיקרי ההפעלה - החטיבה תפעל במסגרת האוגדה

ותהווה את הגל השני המטהר ברמה האוגדתי. 2. החטיבה עשויה להיות גל ראשון בקו

ההבקעה. אבל נעזוב את ה-2. אני מדבר על ה-1. כלומר, הדוקטרינה ראתה

תמיד שהשריון הוא ההולך בראש ומבקיע. הממוכן אחר כך יפרוץ דרכו וכו'.

איפה כאן - וזה חל מהאוגדה עד הגדוד - איפה כאן היה -

מבלי לפרט את תורת הלחימה והסקטיקה - שאחד התפקידים שיכל להיות, החשובים - אינני

יודע אם זה לחטיבה הממוכנת - דוקא לפעול בשלב ראשון לפני השריון כדי לנטרל את

החי"ר עם נשק הסנקים של האויב? האסזה נלקח פה בחשבון או לא?

גונן:

יש על זה שאמנם הרבה סיכומי מטה כללי.

ירין:

אני מדבר קדם כל על המסמך הזה. איפה זה אפילו מוזכר?

גונן:

קדם אני אומר משהו.

ירין:

לכן שאלתי אותך מה זה המסמך הזה. היות וזה המסמך לא

אמר את דעתך - אתה אחר כך תגיד.

גונן:

אני לא מדבר על דעתי, אני מדבר עכשו באפן כללי.

אנחנו לא חשבנו שהחרמ"ש הוא,

אגרנט:

אולי תגיש את המסמך.

גונן:

אני מגיש את החוברת: סמפוזיון בנושא האוגדה הקבועה.

זה רק על שריון.

אגרנט:

זה יהיה מוצג מס. 623. זוחוברת על המכנה והחקנים של

האוגדה הקבועה.

אג

- ידין:** זוחברת עלמשימות ומבנה של האוגדה. זה מסמך לדיון.
אני מכין שראש מה"ד הכין את זה לפי הנחיות שהוא
קיבל מראש המטה הכללי, וזה היה בסיס לדיון. וזה לא מיצג את בעותיו של גונן
דוקא.
- אגרנט:** זה מסמך לדיון על משימות האוגדה ומבנה האוגדה
הקבועה, שאתה הכנת?
- גונן:** זה היה הכנה של כל המטה הכללי. זה עבר הרכה דיונים
אצל הרמטכ"ל, הרכה דיונים אצל ראש אג"ס והרכה דיונים
אצלי. חוץ מזה, הכנתה הצעה של מה"ד, לא של המטה הכללי, שאין לי אותה כאן.
- אגרנט:** אתה כתבת את זה? לפי הנחיות שקבלת? ממי?
- גונן:** כן. לפי הנחיות שקבלתי מהרמטכ"ל ומראש אג"ס.
- נבנצל:** זה המיסמך שהתיחסו אליו השאלות האחרונות של רב-אלוף
ידין.
- אגרנט:** זה שיקף אז את השקפתך או לא?
- גונן:** חלק כן וחלק לא. הנושא הזה, שמדובר עליו עכשו כן
שיקף את דעתי. היה מקובל על כלנו - ואפשר לפצוא לזה
סימוכין בסטנוגרמות של דיון מטכ"ל - והרכה פעמים זה מופיע בסטנוגרמות של
דיון מטכ"ל, שהח"ר - והיה דיון מיוחד על יעוד החי"ר - החי"ר שיעשה את ההבקעה
יהיה חיל רגלי מעולה ולא המטוכנות של האוגדות. חיל רגלי מעולה, וחילקו את
החי"ר לחיל רגלים ~~מאמץ~~ רגיל, למעולה, ולחרמ"ש. ההפרדה הזאת ישנה מתוך
ציטטה של הרמטכ"ל עם יעוד של כל אחד מהחי"רים האלה. אני עכשו מצטט מהזיכרון
אבל יש סטנוגרמה בדיוק. הדיון היה: יעוד החי"ר. היעוד היה כזה: את ~~המטוכנות~~
תפקיד החי"ר בהבקעה, יעשה חי"ר מעולה. חי"ר מעולה זאת חטיבת גולני, חטיבה 35
או חטיבות הצנחנים שבמילואים. ולא אחרים.

ז"א שתי החטיבות הסדירות וצנחנים במילואים. 35 היא צנחנים סדירה. במלים אחרות: החי"ר שבסדיר והמילואים רק הצנחנים. היתר - לא. החטיבות האחרות החרמ"ש כממוכנות יפתור את בעיות החי"ר של האוגדה הקבועה, רק אחרי ההבקעה, במשך הקרב.

ידין: סיהור.

גונן: סיהור ביעד הראשון והתקפה על יעדים אחוריים; שהם תמיד

פחות קשים. והחי"ר אם האחר, יחזיק קו, כי אחרי הפעולה

הסיהור גם כן צריך לשהר. אלה היו הגדרות שהחלטו. הסמפוזיון הזה היה רק על האוגדה הקבועה. ובכל זאת, בחטיבה ממוכנת יש לה ביעוד: "3. לכבוש יעדים קרקעיים ולהשחלט עליהם. 4. לסייע ולהשלים את פעולת חטיבת הסנקים בביצוע משימתם. 5. להחבסס במרחק הגנה."

למה אני כן התנגדתי, וזה לא עזר לי? בכלל שצריך

חטיבה ממוכנת. אני חשבתי שאין מספיק חי"ר בחטיבות הסנקים. בהצעה שאני הצעתי - ואני מקווה שנמצא את השיקופיות ואני אביא אותן - זה שלש חטיבות באוגדה, שכל אחת מהן מונה שני גדודי סנקים, שכלל גדוד פלוגת חרמ"ש וגדוד חרמ"ש יש לו פלוגת סנקים.

ידין: ז"א, אם לסכם את הפעולה החשובה, מראש לא היה יעוד

לחטיבות הממוכנות בשלבים מסוימים להקדים התקפת הבקעה

של שריון נגד אגף מערך של אויב, כאשר הכעיה העיקרית בשלב זה היא החי"ר וה-נ"ט של האויב. אגף לדבר מסוג זה היה צריך להיות חי"ר מעולה?

גונן: מאה אחוז כן.

ידין: ואם אין חי"ר מעולה?

גונן: אז הם.

ידין: לכן כתוב אפשרות של גם זה.

גונן: לכן, כתוב גם זה. כלאמר אף אתה מוצא עצמך בלי חי"ר

מעולה, הוא נגמר או שהוא איננו,

אג

ידין:
עכשו אני בא לבעיה השניה, שאתה אמרת שהתנגדת,
ואני מקבל את זה. אני מכין שלאורך כל הקו - הלא
פה בהצעה הזאת בין היחר בא להצדיק ולהראות את היתרונות של המכנה החדש
כלפי המכנה הקודם בין היחר בקימוצים של כח אדם וכל מיני דברים. כל סבלה
מראה מצב קודם ומצב נוכחי, ומצב הפרש. הדברשחוזר פה ככל הדברים האלה, זה
הוצאת המרגמות 81 מהפלוגות עצמן ויצירת כחה של שני כלים בדרג של גדוד וכיוצא
בזה, גם במסוכנות וגם בחרמ"ש. ז"א שלמעשה הקו הכללי פה זה הקימוצים הגדולים
שאני רואה כל פעם מבחינת הכח הלוחם והכלים, ה הוצאת ה-81 מהדרג הנמוך וריכוזו
בכתח שני נגמ"שים ו-81 בדרג של גדוד.

מההיה הרעיון מאחרי הדבר הזה?

גונן:
יש כאן טעות שלך. כשכתוב "המכנה הקודם" לא מדובר
על האוגדה המשימתית אלא הקבועה הקודמת. ז"א היתה
אוגדה קבועה. הקימוץ הגדול הוא לא דרך המרגמות.

ידין:
אבל אחד הקימוצים שמדגישים פה, למשל גדוד חרמ"ש -
כבר אינני מדבר על גדוד הסנקים - שינויים: ~~מאחז~~
מס.7. ביטול כתח 81 מ"מ והשארתי שתי כתות במחלקה הגדודית.

גונן:
אני לא מצדיק את זה. אני מצדיק קיצוץ מיפקדות, הקטנת
חרמ"ש כי לא עולים על הזח"ל.

ידין:
עוד אחד השינויים שפה|צוצע - זה אתה דוקא ענית,
אבל אני רוצה להכין - זה בגדוד החרמ"ש. גדוד החרמ"ש,
שינויים: מס.5. ^{בוטלה} בוטלה מחלקת 90 מ"מ. מה הרעיון פה?

גונן: אני נגדו.

ידין: אחת היית נגדו במפורזיון?

גונן: כל הזמן. כל אנשי השריון היו נגדו.

- ידין: מי היה בעדו?
- גונן: מסקד הגייס.
- ידין: מסקד הגייס בניגוד לשריון.
- גונן: זה מאז נקבע בתקופת הרמטכל בר-לב.
- ידין: אבל פה מדובר בהשוואה עכשו בניגוד לקודם.
- גונן: ה-90 מ"מ הוצאו בזמן בר-לב, היתי אז כמיקוד צטון ואני זוכר שהלכתי אל מוטה וערערתיו ושום דבר לא עזר.
- לסקוב: זה כשהכניסו את הקרבו?
- גונן: רצו להכניס את ה"קרבו" במקום המרגמות 81 ובמקום ה-נ"ט. ולזה סליק התנגד.
- ידין: ~~אזאא אאאאאאאאאא פרט לבעיות הממוכנות, היותן הדוקטרינת~~
היתה שההכקעת חי"ר יעשה על ידי חי"ר מעולה, לכן זה הוצא מכעית מאוגדה, אבל בשני הדברים האחרים, כלאמר הקטנת ה-81 מ"מ, ריכוזם למעלה הוצאתם מתוך ה... לזה היית נגד?
- גונן: כן.
- ידין: והוצאת ה-90 מ"מ מתוך החרמ"ש היית נגד?
- גונן: כן.
- ידין: לזה יש לך סימוכין?
- גונן: כן. בענין המרגמות וה-נ"ט היה סכנדל בשעתו ולא עזר.
- ידין: אנקשואל את השאלות האלה, כי אנחנו דברנו הרבה על ה-81 אבל הביטוי המסמכי לענין הזה, הוא נמצא במסמך הזה.
- גונן: ה-81 הוא פה.
- ידין: אבל למה זה מופיע בקודם ונוכחי?
- גונן: כי הקודם היה לפני שנתיים-שלוש. ה-81 ביטוי מסמכי צריך לחפש בתקופה של 71.

אג 8397

ידין: אני לא רציתי קדם לשאול, אבל אם אני לוקח פה את הטבלה, למשל, של פלוגת סנקיס, שינויים: ביטול צוות 81 מ"מ הכיא לצמצום ב-6 אנשים לזחלם. וזה נעשה תמיד בהשוואה אקראית לקודם, נכתי-קודם, נכתי - קודם. היה לי רושם כאן שהשינוי הוא קדם ונוכחי.

גונן: בלי להתייחס לניסוח, מרגמות 81 הוצאו בשנת 70/71.

ידין: ז"א שהנכתי וקודם זה מדויק מבחינת תאריך מתי זה יצא?

גונן: לא מדויק.

ידין: שאלה אחרונה שאני רוצה לשאול אותך: מה הרעיון והמעלות

בקיום גייס השריון? מה היו המעלות של זה כשזה הוקם,

שאני יכול להבין את זה או לא להבין את זה? מה לפי דעתך המעלות של קיום הדבר הזה, נאמר בשנתיים או שלש שנים אחרונות כאשר כל צהל, מל פאתה האפסות פחות או יותר, כל מערך היבשה היה מערך של שריון? למה אנישואל? מבחינת בנית הכת, הרי זה לא שונה בהרבה מכל קצין-חיל, "צריך לבנות קצין-חורתחנים. מבחינת חורת-להימה, הרי שוב זה לא שונה, כי בעצם בסיסי הדרכה הם היו יכולים להיות המופעלים העיקריים בחאום בין מה"ד ושריון. מה היחה המשמעות בשני השלבים; השלב הראשון עשה הוקם כשאוילי אז היחה לזה הצדקה, ומה היחה המשמעות שלקיום הדבר הזה - אם בכלליש לך דעה שזה חשוב היה או לא?

גונן: זאת שאלה כבדה מאד. גייס השריון התחיל להתפתח מכלום.

אני עוד זוכר את השריון עם השעה סנקיס. התחיל לבנות

כחות, וצורת השריון היחה לזרה לגמרי לתורת החי"ר שצהל גדל עליה והיה צריך לפתח חורה. בשנים האחרונות הקמה גדלה ולוא לא היה גייס היה צריך המטה הכללי להקים את היחידות.

ידין: אילוא במקום גייס היה קצין שריון ראשי.

- גונן: לפי דעתי זה גוף אנכרוניסטי.
- ירין: אחת מספיקים שזה גוף אנכרוניסטי? אמ
- גונן: כן. צריך מיפקדה כחות יבשה, לדעתי. לפי דעתי הגייס הוא גוף אנכרוניסטי. יכל להיות שאני טועה. יש לזה השקפות לכאן ולכאן. אני מבין למה הוא היה.
- אגרנט: אנכרוניסטי, באיזה טובן?
- גונן: ברבע שכחות היבשה, העיקר שלהם הוא שריון, ברבע שרוב החטיבות הן משורינות, ורק 5 או 7 הן חטיבות חי"ר מתוך שלשים וכמה, ואם הגייס מפקד על כל השריון, אז הוא למעשה המטכל. אז עשו פשרה - הוא לא מפקד על כל השריון, אלא לשריון שבפיקודים יש לו אחריות חילית. אחריות חילית ז"א מקצועית. אבל, הוא גם משבץ בפיקודים. למשל, מי יהיה מנ"ד בחטיבה 188 של פיקוד הצפון - קובע הגייס.
- ירין: אז יש לו תפקיד של קצין-חיל ראשי.
- גונן: לא. אני אומר, שזה רע.

אחרי רשמה מט

מט

14.8.74

העד אלוף שמואל גונן

אבל מה כן הוא עשה? הוא בנה בקצב מהיר מאד דוקא בשנים האחרונות, הרבה גופי שריון. לכן הגיס היתה גם מפקדה חזקה מאד. היו לו קציני המטה הטובים ביותר בארץ, כי אנשי השריון הם הכמות הגדולה ביותר בארץ. מאחר והוא משבץ אותם, קציני המטה הטובים ביותר יש לו. זה היה גוף חזק מאד. הוא יכול היה לעשות או הרס גדון או בנין גדול. הפיקוח עליו היה קשה. אני אמרתי קודם שהייתי ראש המה"ד הראשון שנכנס אליו, וזה היה לא בגלל יחסים טובים עם ברן, שלא היו, אלא אני שריון במקצוע, מילדות, היה לי קל להכנס לנושא של השריון. עשינו זאת באופן תרבותי ומכובד. כשהיו חיכוכים הם היו מסודרים ולא היו ריבים. אני הייתי ראש המה"ד הראשון שנכנס אליו, קודם לא נכנסו.

א. ידין: האם אני מכין את החשובה שלך, שיש מקום, לפחות, לבחון את מחדש אם הגיס שהיה מוצדק, בשלב הקמחור, אני מסכים, בגלל הסיבות שהזכרת וסיבות אחרות, האם זה מוצדק עדיין במבנה של היום, כמבנה של כוחות היבשה של היום, מבלי להכנס עדיין לבעיית מפקדת כוחות היבשה, אם יש הגיון במבנה של הגיס שהוא עכשיו שהוא מפקד למעשה על כוחות שריון, והוא מתפצל בעצמו לאוגדות, כל פני בעיות שקשורות בדבר.

ש. גונן: יש מקום בפירוש לזה. כי אם הוא ממונה על האמצעים ויש לו עמדה משלו, אז זה מוכרח להיות כך. וזה רע. אוחו דבר היה ב-1967.

א. ידין: אז נניח, בשלב הראשון כאשר היה המצב שצה"ל היה במעבר בין חי"ר לשריון, היה צריך לתת דחיפה לגוף חדש. אם הבנתי נכון את החשובה שלך, זה שבלשון המעטה, ישלכדוק מחדש מה שנראה לך כאנכרוניסטי.

ש. גונן: בפירוש כך, מבלי לפגוע בשום אופן בעוצמה, אני לא מדבר על הסמכות, מבלי לפגוע בעוצמה של אותו גוף שתהיה לו סמכות תורנית.

ועדת החקירה - ישיבה קמ"ז - 112 - מט
 14.8.74
 העד אלוף שמואל גונן

א. ידין: זו בדיוק השאלה שרציתי לשאול. פה ראיתי את ההתנגשות. יש לנו גוף חזק מאד לתורת חש"ן והוא במקרה מפקד הגייס. זה למעשה באותו רגע שכל צה"ל, פחות או יותר, חש"ן. מה ההבדל בינו ובין "תו"ל של מה"ד?

ש. גונן: תורת חש"ן היה יותר חזק מתו"ל מבחינת ההרכב האישי היה פחות חזק מסנו מבחינה תקציבית ומערכת.

היו"ר ש. אברנט: מה זה תורת חש"ן?

ש. גונן: זה הגייס שכראשו עמד אלוף משנה. וכאן אני מוכרח להכנס לאיכות של קצינים. כי בסך הכל קובע מי מאייש את העמדה. אם מפקד הגייס מעונין בגייס והוא אינטרסנט בגייס, זה טוב. הוא שם את האלוף משנה הכי מבריק שלו בתורת חש"ן. היו ששאגת טובים וטובים פחות. עמי רדיאן למשל היה קצין מבריק. הוא נפצע אחר-כך ממוקש, מזמן, מקומנדקר באימונים. הוא קצין מבריק. ניקח באותה תקופה מקבילה מי היו ראשי מחלקות בתורת החימה? פחות מבריקים. על ראשי הענפים אין מה לדבר. כי אלוף משנה הוא הספק, אז המט"כל מתערב יותר בשיבוץ. לגבי אלא סבני אלופים ראשי אנפים פחות מבריקים. זאת אומרת שהעול של התורה היה נופל על ראש מה"ד. מה אני עשיתי? אני אמרתי, את התורה גם אני מכיר

א. ידין: זה מקרה זה לא מבנה. אתה איש שריון.

ש. גונן: יכול להיות שראש מה"ד בצבא מסורייין צריך להיות איש שריון. אני אז אמרתי: את התורה גם אני יודע לא פחות טוב מכס. את הספרים שלכם אני רוצה להשלים. ואז היה ויכוח. מצאתי באחת הסטנוגרמות אח הויכוח. אני בא לרמט"כל ואומר לו שהוא צריך להתערב.

א. ידין: גם הוא איש שריון.

14.8.74

הערך אלוף שמואל גונן

ש. גונן:

זה לא רע.

אני רוצה לומר במלה אחת. מה אני מענתי?
אני אמרתי: האוגדה היא עוצבת היסוד של צה"ל, זה נכון. כאשר
היתה החסיכה עובדת יסוד, אז לא היתה אוגדה. היום האוגדה היא
עוצבת יסוד, אז כמה מה"ד יעסוק. אני רוצה שהאוגדה תהיה כמה"ד.
אני אכתוב את התורה אני אבדוק את הדיונים. ואז הסיכום היה כזה:
חש"ן יהיה הגוף האחראי לצאת לגיבוש תורת שתעבוד לגבי המט"כל.
חמט"כל אינו רואה את המטה הכללי כגוף ראשון לגיבוש התורה בנושא זה.
חש"ן היה מיעץ בנושא ארגון ותאום. בכל יחידות מקצועיות ישתתף.....

א. ידין:

הסיכום הזה במשמעותו העיקרית בסופו של דבר, זה
שמה"ד נהפך מבחינת מט"כל מקסימום לתורת חי"ר.

ש. גונן:

לא.

חש"ן רשאי לשחק פעולה עם קציני החיל הראשיים.
מטה כללי חייב לקחת פעולה עם כל קציני החיל הראשיים, בכל דיון מסכס.
בכל נושא יכולה להיות יותר מהצעה אחת. אפשר לקיים דיון על שני נושאים
איך ליישם חורת לחימה עם ארגון.

א. ידין:

נעזוב את זה. אני מדבר על המבנה.

ש. גונן:

האחריות של חש"ן מחבטת כלפי הרמט"כל. סמכותו של
הרמט"כל לסכס בהתאם או בניגוד להחלטת החש"ן.

זאת אומרת: הוא יזם, היה צריך ליזום.

א. ידין:

הבנתי. במלים אחרות אני מבין, שהקמת הגייס, מבלי

להכנס כרגע להצדקה שהיחה בזמנו. במשך הזמן גרסה

לשתי בעיות ארגוניות ואופרטיביות יסודיות. האחת, היחסים בין הגייס

ופיקוד דרום מבחינת הפיקוד על החסיבות הסדירות, שיצר בעיות שצריך

היה לקבוע. אבל לא פחות יצר בעיות בין הגייס והמט"כל. מכל הבחינות

הוא היה חריג.

14.8.74

מעד: אלוף שמואל גונן

ש. גונן: נכון, זה חסרון של הגייס. היו לו חסרונות והיו לו יתרונות. הניסוח שבפירוש יש מקום לדיון, אם יש לו מקום או לא היה לו מקום, אני לא אחראי.

א. יריין: שאלה אחרונה, פרסונאלית, אתה יכול לא לענות עליה. אני מנסה לחשוב רגע אחד ואם אתה לא יודע, אתה לא חייב. בעצם את השאלה הזאת הייתי צריך להציג בפני הרמט"כל שהיה אז, ולא חשבתי על זה די אז.

אילו אני הייתי רמט"כל ואני רואה שישנו אלוף גונן ואני מכיר את כל דרך הקידום שלו, ואיך הוא הגיע. בסופו של דבר החלטתי לעשות אותו לראש מה"ד. אני הייתי חושב פעמיים בכיוונים כאלה. הייתי אומר: רגע אחד, מה"ד זה לא עסק, זה עץ חרוב - כמו שאתה אומר - אבל לא רק עץ חרוב מבחינת מתי הוא יחן את הפרי. אלא עץ עוד יותר עדין שבשביל לשתול אותו לא מספיק למפור בור ולשים את החרוב, אלא לא יתכן שבשנה אחת אצא לעשות מה שצריך לעשות אותו ראש מה"ד אולי אם יהיה אחר. אם אני אחרי שנה רוצה להחליף את ראש מה"ד, אז הייתי חושב לעצמי, ואני שואל: בהכירי כבר את ראש מה"ד זה, את האיש הזה, לפי דעתי, המסלול הכי טבעי בשבילו עכשיו, בהחשב במבנה שהוא קיים, זה מפקד גייסות השריון. הוא גם איש גייסות שריון מובהק וגם ראש מה"ד מובהק. מדוע, אם היה ידוע, אם היו התיעצויות אתך, המסלול נקטע במה"ד וכאשר נקטע, הלכת פתאום לפיקוד דרום ולא לגייסי או ההגיון שלי לא נכון.

ש. גונן: הוא נכון.

מבחינת מסלול הקידום, זה בסדר. אבל השאלה היא במקומה כי משנה כמה"ד זה מעט. אני איש חרוץ ונגעתי בהמון מישורים. חלק גדול מהדברים שהחלתי במרי, וחלק לא. משהו נחן פרי. אני יכול לענות ויכול לא לענות.

א. יריין: אל תענה. אם אתה לא רוצה, אל תענה.

14.8.74

העד: אלוף שמואל גונן

ש. גונן: אני רוצה לענות בלי החייבות, אני לא בטוח שאלה היו השיקולים.

א. ידין: אני מדבר על עצמן, בחוכך.

ש. גונן: אני הבנתי שהבעיה היא, אצ הרמט"כל היה שמה לו ישבתי במה"ד עוד שנה או שנתיים. לא היו התיעצויות. אבל ידעתי חודשיים קודם שאני מועמד להיות אלוף פיקוד דרום. אבל לא עכשיו. היחצא לרמט"כל בעיה עם אלוף פיקוד הדרום דאז. ובענין של שיחוף פעולה אני הבנתי שהענינים לא בסדר. פעם אחת הרמט"כל קרא לרמ"ט, וזה נודע לי רק אחרי שבאתי לפיקוד דרום. היו שיחות, מה קורה בפיקוד בשנה האחרונה, איפה האלוף? את זה סיפר לי מתי שרוחי אחרי זה.

א. ידין: בקיצור, הבעיה היא עם אלוף פיקוד הדרום.

ש. גונן: לדעתי זו חשובה למה הייתי רק שנה ראש מה"ד. אצא והחשובה לשאלה למה לא מוניתי למפקד גייס, היה לו מועמד למפקד גייס טוב, המפקד הזה היה אלברט.

א. ידין: זה היה ברן.

ש. גונן: ברן היה צריך להתחלף ב-7.10.

א. ידין: על ברן לא שמענו. שמענו על קלמן ועל אלברט.

ש. גונן: אלברט היה מועמד ללכת לגייס ואני מועמד ללכת לפיקוד דרום. ואלברט ואני נדברנו, לשנינו לא היה איכפת להתחלף. אהבנו את הפיקוד וגם אח הגייס. בימי שגרה זה יחרון הגייס.

א. ידין: להמשיך ש את הקו של מה"ד.

14.8.74

הערד: אלוף שמואל גונן

- ש. גונן: בימי שגרה יש יתרון לגייס, יש שיתוף פעולה נרחב מאד. אני לא הייתי מרגיש עלכון אם הייתי מחמנה למפקד הגייס. בפיקוד יש בעיות עם אזרחים ועם ישובים.
- א. ידין: האם הבעיה הזאת עמדה על הפרק?
- ש. גונן: אלכרס היה איש חש"ן מקצועי.
- א. ידין: גם הוא היה איש שריון מקצועי, גם אחה הייתה כזה.
- ש. גונן: כן. אני הייתי יותר, הייתי מפקד טנק.
- א. ידין: הוא הוסב.
- ש. גונן: כן, הוא הוסב. מוקדם.
- א. ידין: היו שיקולים כשיחות שלך עם הרמט"כל, אם כדאי שאחה חלך לפיקוד או לגייס?
- ש. גונן: לא ידעתי שזה יהיה. לא ידעתי שב-15 ליוני אקבל את הפיקוד. ה-15 ליוני היה יום ראשון כשבוע. לפני זה היחה מסיבה אצל אריק בבית. אני הוזמנתי למסיבה כמפקד אוגדה 143.
- א. ידין: אחה הייתה מפקד של 143?
- ש. גונן: כן. אני בחרתי את המטה של אריק ואני אימנתי אותם. הם מבוססים מפקדי בסיסים של מה"ד.
- באותה מסיבה הוא אמר שהוא עוזב את הצבא ויחליף אותך שמוליק. ידענו שנינו שאני אחליף אותו פעם אבל לא ידעתי שזה יהיה ב-15.6. אז נסעתי הכיחה ושאלתי את הרמט"כל. הוא אמר לי שהוא לא יודע שב-15 ליוני אריק עוזב ועומד להשתחרר. אני מספר על הבעיה.

14.8.74

הער: אלוף שמואל גונן

בקשר לשאלה שהתמנית לאלוף, למה לא נתמנית למפקד הגייס. אני ביקשתי מהרמט"כל את האוגדה 252. לא רציתי להיות ראש מה"ד. אחרי זה רציתי להיות שפיקר הגייס. בגלל הענין המקצועי שלי, יש לי ענין בזה. במערכת הזאת בנית את האוגדה הקבועה. אני מכיר את ראשי הקשר בעל-פה, את התחנות, זה עסק מסובך. הרמט"כל מינה אותי לראש מה"ד. לא רציתי. לא רציתי אבל אחרי זה נחפסתי לענין. יום אחד לקח לי להיתפס לענין. כאשר ראיתי שבמחנות בה"ד עוברים 90,000 איש בשנה, אמרתי שיש לי דרך להשפיע על הצבא. ככה זה התגלגל.

היו"ר ש. אגרנט: אתה רוצה להגיש לנו עוד מסמכים? בקשר למה שהזכרת.

ש. גונן: יש לי הרבה מסמכים. אתם הבחרו מה אתם רוצים ומה לא.

היו"ר ש. אגרנט: חגיש מה שחשוב לך.

ש. גונן: קובץ הדרכה לחרגילים משנת 1973.

א. ידין: זה כולל את קרבות ההיחלוקת בסוריה בקרבות ההחשה?

ש. גונן: לקחים שאני רוצה לכדוק.

היו"ר ש. אגרנט: זה יהיה מוצג 364.

ש. גונן: ספר עבודת מטה.

היו"ר ש. אגרנט: זה גם כן עודכן על-ידיך?

ש. גונן: כן. זה מסמך שהוכן מזמן היותו ראש מה"ד.

היו"ר ש. אגרנט: זה יהיה מוצג 365.

צג 364

צג 365

ועדה החקירה - ישיבה קמ"ז
 14.8.74
 העד: אלוף שמואל גרנן

ש. גרנן: סיוע אריר החקפי. הוכן בזמני והודפס בזמן שעזבתי.

היו"ר ש. אגרנט: זה יהיה מוצג 366.

366

ש. גרנן: אני רוצה להגיש חלק מהפתיחה לפקודה האימונים של
 צה"ל לשנת 1973. הפקודה לאימונים עצמה היא ספר.

367

היא מדברת על הדבשים.

היו"ר ש. אגרנט: זה יהיה מוצג 367.

אחרי כן רשמה רב

ועדת החקירה - ישיבה קמ"ז

-121-

לפני כן רשמה ט.ס. 3/

14.8.74 - בקר

4/ב

העד: אלוף ש. גונן

גונן:

זהיא מכיעה אתהרגשים.

אני רוצה להגיש העתק של צילום של סיכום דיון
על מחברה מ"מ בכה"ד 1. העניין הזה נכנס לפועל.

סיפוף באנשים על ידי הצוערים.

זה הוכן גם כן על ידי המטה שלך?

היו"ר אברנט:

כן.

גונן:

אנחנו נסמן זאת כ-368 מסיפוף באנשים ע"י צוערים".

היו"ר אברנט:

כאן יש סידרה של בוחני כשירות. יש לי פה שאלה:

גונן:

אם אתם מעוניינים בזה?

אם הם מציינים סטנדרטים של האויב, יש טעם בזה.

לסקוב:

סטנדרטים של האויב לא מציינים. מציינים סטנדרטים שלנו.

גונן:

אני אגיש לדוגמא אחר.

איך זה נקרא?

היו"ר אברנט:

בוחני כשירות חס"ר, חיל רגלים מוצנח. אז אני מגיש לדוגמא.

גונן:

זו דוגמא של כמה חילות?

היו"ר אברנט:

של רוב חילות השדה. כל חילות השדה.

גונן:

אולי אגיש עוד מסמך שר"א לסקוב התעניין בו.

אנחנו קודם את המסמך הקודם נסמן כ-369.

היו"ר אברנט:

עוד מסמך שר"א לסקוב התעניין בו.

גונן:

שרות יחידה ארטיילרית בשדה, מוצד 370.

היו"ר אברנט:

אני אגיש רק דברים עיקריים.

גונן:

אחד ה' המלצה לדיון, ושני חוברת שיצאה.

מגיש, גם המלצה לדיון על הערכת מצב של מה"ד, מוצד

היו"ר אברנט:

371. וגם סיכום הנושא, מוצד 372.

14.8 - בקר

ר: אלוף ש. גונן

אני יכול להתפעל עם ר"א לסקוב מה להגיש ומה לא? בבקשה.	<u>273</u> <u>יו"ר אגרנט:</u>
אני מביש מוצג על קורס קצינים אחיד.	<u>274</u>
קורס קצינים אחיד, מוצג 373.	<u>יו"ר אגרנט:</u>
אני מביש מוצג חדש על ירי. שיטה חדשה של ירי בחיל-רגלים.	<u>275</u>
שיטה חדשה של ירי בחי"ר - מוצג 374.	<u>יו"ר אגרנט:</u>
סיכומי הביקורים שלי בפו"ם (5 מסמכים)	<u>276</u>
סיכומי ביקורים בפו"ם - מוצג 375.	<u>יו"ר אגרנט:</u>

אני מגיש סיכומים ודירכטיבוח לפו"ם. זה הנחיוח פו"ם בקשר	<u>גונן :</u>
לעבווח.	
הנחיוח בפו"ם	<u>אגרנט :</u>
כן.	<u>גונן :</u>
כמה מיסמכים כאלה	<u>אגרנט :</u>

8410

גונן: האחרון: אנחנו עשינו השתלמויות לאוגדות לכל האוגדות

של צהל בפו"ס. אני רוצה להגיש את הניר של ההשתלמויות ואת התיקים. זה מראה את האריכי ההשתלמויות לאוגדות.

אגרנט: זה יהיה מוצב 376

גונן: ואני רוצה להגיש דו"מ של תיק אחד למשתלם באחת האוגדות

בפו"ס. האחרון, אני מגיש דו"מ של תיק המשתלם באחת מהאוגדות שתורגלו בפו"ס.

אגרנט: זה יהיה מוצב 377.

גונן: אני לא מגיש את כל התיקים.

אני רוצה להגיד על מה"ד: בניתי עזרים למטה, שרציתי שיחיו אחידים לכל הצבא, לאוגדות. / בהשתלמות הזאת בפו"מ לימדנו אותן, כי היה קצת ג'ונגל בנושא הזה. לקחנו, חיקנו.

לנדוי: יש לי שתי שאלות, לשם הבהרה. אנחנו חמיד חוזרים לענין

המאסות של נשק ה-נ"ט המצרי. אמרת: כאן היחה הפתעה. איפה קרה פה הקצר? אמ"ן טוען שהוא סיפק את כל החומר הדרוש של כמויות ה-נ"ט ליחידה המצרית. מדוע זה לא הגיע לידי ביטוי בהדרכה בצה"ל?

גונן: יש לי כאן טבלה המראה המראה ש-11.ס.ס. וה"סאגר" הם

דומים בתכונות שלהם. ה-11.ס.ס. נחשב בצה"ל ככשלוך = ז"א לא הצליח והפסיקו לרכוש אותו. לא כל כך פגעו אתו. אני מדבר על התקופה שהייתי ראש מה"ד. זה גם כן מונחה ע"י חו"ס.

אג

841

אם אתן מספרים, אז הדברים העיקריים הם: שניהם מונחים

ע"י חוט. ה-11.ס.ס. דיוק אחוזי פגיעה לפי הניר 90%. הסאגר 90%. ~~אחוזים~~
מהירות ~~אחוז~~ השיוט ה-11.ס.ס. ^{בין} 110 ו-210 בשניה, ה"סאגר" 110 מטר בשניה.

חדירת שריון - זה לא משנה, שניהם חודרים כל דבר. טווח: טווח מינימלי
לשניהם: 500 מטר. ל"סאגר" 3,000 מטר טווח מקסימלי ול-11.ס.ס. 3,500 מ' טווח
מקסימלי. ה-11.ס.ס. עוד יותר טוב מה"סאגר". והוא לא הצליח בזהל כי לא כל כך
פגעו בו. אני אישיה היה לי גם נסיון עם טילים, עם "שמלים" בטווח יותר קטן,
דומה ל"סאגר", ב-67 כשהגענו לתעלה באזור איסמעליה. אני מנסה להסביר למה
בנשק הזה חשוב הכמות ולא האיכות. עמדתי עם ג'יפ וירר טיל. אני נהגתי.
הכנסתי להילוך ראשון, לחצתי על המצמד נתתי גאז סוכבתי אח ההגה וחכיתי.
והטיל בא, וכשהוא התקרב - זזתי. הוא פגע עשרה מטר ממני. טיל שני בא ועשיתי
אותו דבר בכוון הפוך וזזתי. אפשר להתחמק מטיל אחד. אבל כשבאים 20-30 טילים
על סנק - אי אפשר להתחמק.

ויותר מכל נשק אחר, יותר מארטילריה - הכמות כאן

היא המשפיעה.

לנדוי: זאת היתה שאלתי.

גונן: יש לי כאן חוברת איגרת מודיעין שכני משנת 1970. יולי 70.

היא מספרת על ה"סאגר". אני צריך להגיד שהיו תקריות עם
ה"סאגרים" גם בצפון וגם בדרום ורוב הטילים לא פגעו. כך שזה נתן חיזוק שזה
כמו 11.ס.ס.

אגרנט: בצפון וכדרום? על איזה תקופה אתה מדבר?

גונן: אני לא מעיד עכשו ערות מדויקת. אני לא יודע. אני מדבר

על תקופה לפני המלחמה אני מספר על השחלשות למה לא

היינו מודעים לטיל.

8412

ועדת החקירה 14.8.74
ישיבה ק"מ ש. ג. ג. ג.
הערך אלף ש. ג. ג. ג.

אג

בחוברת הזאת של אמ"ן יש כאן תאור מדויק של הסיל
 עם ה-ד.מ.פ. 76, ששניהם כלי הרכב המודרניים ביותר, כולל זה שקראו לו בשעות
 סיל כחף והוא לא סיל כחף אלא מזודה.
 יש פה תאור של הנשק. בסעיף 4. בעמוד 2. כתוב: "להערכתנו
 מצוי סיל "סאגר" בצבא המצרי מאז 1970. אפשר במסגרת החת"ם המסכלי".

לנדוי: אבל היו חוברות יותר מאוחרות.
גונן: אני לא נתקלתי. אני חיפשתי. מה עשו המצריים?
אגרנט: ה-11.ס.ס. הוא צרפתי?
גונן: הוא צרפתי. היה בזהל. אני עוד השתמשתי בו. אחר כך הם
 פיתחו @ אפס-שש. היה קדם 10.ס.ס. ואחר כך 11 שהוא יותר
 טוב. היינו מסתדרים עם כמות הקניה של סילים. ידענו שיש סילים. מה הם עשו?
 וכאן לדעתי ההפתעה: בשלב הצליחה הם ריכזו את כל נשק ה-נ"ט גם של הדיוויזיות
 גם של הדיוויזיות המשוריינות והממוכנות שלא השתתפו בצליחה, ושמו את זה קדימה
 והשיבו צפיפות של בין 54 ל-57 קני נ"ט על ק"מ. פרס ל-ר.פי.ג'.

לנדוי: זה דורש עיון בחוברות שהוציא אמ"ן יותר מאוחר עם מידע
 מעודכן. אם יתברר ששם הם ראו מראש את הריכוז הזה של
 נשק נ"ט, אז יש פה קצר רציני שקרה באיזה מקום שהוא.

גונן: אם יתברר כאחת החוברות של אמ"ן שיש אפשרות של ריכוז
 כל כך הרבה נשק נ"ט בזמן צליחה, אז יש קצר. אם יתברר
 שיש איקס קנים בחקן של גדוד = אז הקצר הוא לא רציני. אני כאן רוצה לאמר בענין
 החוברות של אמ"ן. אתם התיחסתם אלי בקשר לחוברת אמ"ן אחרת. אני לא מפרט מה.
 אני רוצה לאמר איזה דבר: לא ככה מתיחסים לחוברת אמ"ן. אם אמ"ן חושב - ואני
 לא מבקר את אמ"ן -

אחרי רשמה מס

אם אני ראש מה"ד, סבור שעשיתי דבר חדש שהוא חשוב, למשל הערכת מצב. אני בא לדיון למט"כל ואומר: רבותי, אנחנו עכשיו דנים בשיטה של הערכת מצב, אנחנו מוציאים חוברת ואני מכקש תשומת לב. אם ראש אכ"א מוצא שהוא מוציא פקודת מט"כל חדשה, הוא אומר: אני מוציא פקודת מט"כל חדשה בנושא א, ב, ג. ולא קורא את כל פקודת המט"כל שהוא הוציא ^{רצוני} לא מקריא מה שאני הוצאתי. אמ"ן היה כל יום שני מוסר אינפורמציה בדיון מט"כל בזמן לא מוגבל. כל יום ב' בשבוע, אלא אם לא היתה לו אינפורמציה. היו ימי ב' שאין מה להוציא, א.מ.ל. - אין מה להודיע. היה צריך להסב את תשומת לב הפורום. זה נשמע פורמליץ אבל זה ככה.

מ. לנדוי: אבל חוץ מזה היה אצלך במה"ד איש או אנשים שזה היה חפידם, לנתח את המידע הזה ולהביא את זה לידיעתך. לא נתחיל עכשיו לחפש מי זה היה צריך להיות.

ש. גונן: היה איש כזה, קראו לו "הופמן". יהודי זקן. אני ~~תמצא~~ חיפשתי יהודי מרוסיה כי רציתי אדם שיודע רוסית. היום, אחרי המלחמה, יש במה"ד מחלקה לתורת אויב.

נבנצאל: אחת אמרת באיזה תכיפות היו הקנים, כמה הם יורים כל קנה?

ש. גונן: בערך דקה.

א. ידין: כנים, משגרים.

ש. גונן: השאלה במקומה. הטעות שלי. היו 54 עד 57 כלי נ.ס. רק תול"ר לא כולל ר.פ.ג'. ולזה גם תול"רים, גם נ.ס. וגם טילים. זו כמות כזאת של נשק נ.ס. שאי אפשר להתקרב אליה בשום כלי רכב. זה אם אני מוצא בחוברת זו, יהיה לי נורא לא נוח. אני לא חושב שיש דבר כזה. הוקמה מחלקה כראשות אלוף משנה איש מודיעין. זה טוב. זה לא היה אז.

14.8.74

הער: אלוף שמואל גונן

ס. לנדוי:

יש לי עוד שאלה. אם הבנתי את חשבתך לשאלות רב-אלוף ידין נכון - היה תפקיד לשריון מעולה בהבקעת מערך של האויב. הוא היה צריך ללכת קדימה לספל בחי"ר של האויב. מה קרה, מדוע זה לא בא לביטוי ברגע המכריע? איפה היה השריון אז?

ש. גונן:

כשהגענו לצליחה היה לנו חי"ר והוא הופקע באותה משימה בריוק.

ס. לנדוי:

בימים הראשונים מה היה הגיוס של החי"ר הזה.

ש. גונן:

בימים הקשים הוא לא היה. זה היה בשבת ויום ראשון. כאשר הגיע החי"ר המעולה, הוא הגיע ואז בעיית הסילים לא הייתה כל כך קריטית כי זה היה אחרי הצליחה, ואז שמתי את 35 בראס-סורר.

ס. לנדוי:

זאת לא שאלה בשבילך אולי, אולי זה בשביל אנ"ם. אבל נניח הוא היה במרכז. יש דבר רציני כזה שקרה בתזיח הדרום. זו לא בעיה, כפי שאני מבין, להעביר חי"ר כמו להעביר סנקים על מובילים או על שרשראות. זה מובילים במסוסים ובמסוקים. מה קרה פה?

ש. גונן:

אני מנסה להשיב.

אני אמרתי שאני מבקש חי"ר גם לחבר מעוזים וגם לתפוז לחבר את הגזרה הצפונית. הגזרה הצפונית זה המליחות, ואני לא מקבל חי"ר. אם אני מנסה לחשוב על אנ"ם, גם את אנ"ם אפשר להבין. לא ידעו עדיין אם ירדן תקוף או לא. ירושלים הייתה פתוחה. לא היה אף כוח כי 146 עלחה צפונה. אני במוצאי-שבת ביקשתי חי"ר וביקשתי את 146. ואני אומר לשאלה של הדיוויזיות, אני חושב שמחר יצאו הדיוויזיות, כי כך אני הייתי עושה את ההתקפה למרות שזה לא לפי הדוקטרינה. ביקשתי את 146 הם עלו צפונה, לרמת הגולן. מה שהחזיק את ההגנה על ירושלים, היה ריק.

14.8.74

הערך אלוף שמואל גונן

לנדוי: מתי הגיע השריון לראשונה לידי ביטוי בחזית הדרום?

ש. גונן: ב-7 בלילה, בין ה-7 ל-8 לחודש בלילה.

מ. לנדוי: איזה יחידות?

ש. גונן: חטיבה 35 הלכה לראס-סודר. הממוכנוח הגיעו ביום ראשון והשקעתי אותם בגזרה הצפונית. הגזרה הצפונית היא אופיינית

לחי"ר היא סגורה.

היו"ר ש. אגרנט: יש לי שאלה אחת. באיזה קורס בצה"ל לומדים איך לנסח פקודות, לנהל

יופנים וכן הלאה?

ש. גונן: אני, כב' השופט אגרנט, בפו"ם הייתי מודע לזה שזה רע מאד ובאחד המסמכים שהגשתי להם, אני דרשתי בפו"ם לשנות את השיטה של ההבעה בכתב. אני גם נותן דירקטיבות מה ללמד ואיך ללמד. זה היה לא טוב. רשום שם במסמך ~~אם~~ שללמד הכעה בכתב פרופסורים מאוניברסיטת תל-אביב כאשר המטרה היא לכתוב דבר כהיר ומתומצת.

היו"ר ש. אגרנט: אני מודה לך על עדותך הארוכה.

אתרי כן רשמה רב

טלמיאלה